

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. marraskuuta 2022
(OR. en)

14973/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0379(COD)

TELECOM 474
DIGIT 214
CYBER 375
CODEC 1778
IA 193

EHDOTUS

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	18. marraskuuta 2022
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 720 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa - säädös)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 720 final.

Liite: COM(2022) 720 final

Bryssel 18.11.2022
COM(2022) 720 final

2022/0379 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi
unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös)**

{SEC(2022) 720 final} - {SWD(2022) 720 final} - {SWD(2022) 721 final} -
{SWD(2022) 722 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä perustelumuistio liittyy asetusehdotukseen julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (ns. 'Yhteentoimiva Eurooppa -säädös').

Julkishallinnon digitalisaatio on yksi vuosikymmenen tärkeimmistä painopisteistä, ja jäsenvaltiot investoivat voimakkaasti hallintonsa digitalisointiin. Kun yhä useammat EU:n julkisen sektorin palvelut muuttuvat digitaalisiksi, niiden yhteentoimivuudessa on kuitenkin edelleen puutteita.

Yhteentoimivuuden ansiosta organisaatiot voivat olla vuorovaikutuksessa yhteisesti hyödyttävien tavoitteiden saavuttamiseksi. Siihen kuuluu informaation ja tiedon jakamista organisaatioiden välillä niiden tukemien toimintaprosessien kautta siirtämällä dataa verkko- ja tietojärjestelmien välillä. Yhteentoimivuudella varmistetaan, että datansiirto sujuu saumattomasti.

Kun prosesseja automatisoidaan ja digitaalteknologia yleistyy julkishallinnossa, on ratkaisevan tärkeää, että julkishallinnot pystyvät edelleen kommunikoimaan keskenään. Tämän tavoitteen saavuttamisessa yhteentoimivuudella on tärkeä rooli. Yhteentoimivuus ei toteudu pelkästään teknisin keinoin. Tarvitaan sopimuksia ja vakiintuneita prosesseja eri organisaatioiden välillä, yhteensovitettuja datakuvauksia sekä lainsäädäntöä, joka mahdollistaa tietojenvaihdon ja jäsenneilyn pitkän aikavälin yhteistyön. Julkisen sektorin digitaalisten palvelujen korkeatasoinen yhteentoimivuus on olennaisen tärkeää digitaalisten sisämarkkinoiden kannalta.

Covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että yhteentoimivat ratkaisut auttavat varmistamaan, että unionin kansalaiset voivat käyttää perussopimuksissa vahvistettua oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Julkisen sektorin yhteentoimivuudella on myös merkittävä vaikutus perussopimuksissa vahvistettuun tavaroiden ja palvelujen vapaaseen liikkuvuuteen, koska raskas byrokratia voi luoda merkittäviä esteitä varsinkin pk-yrityksille.

Yhteentoimivuus on ratkaiseva tekijä myös unionin ja jäsenvaltioiden kasvavien kyberturvariskien lieventämisessä. Julkishallinnot ovat nykyään säännöllisesti kyberhyökkäysten kohteina.

Yhteentoimivuus ei siis ole pelkästään tekninen kysymys, vaan edellyttää toimia useilla aloilla. On esimerkiksi

- varmistettava, että oikeudelliset puitteet, joissa eri organisaatiot toimivat, eivät estä saumattomien julkisten palvelujen tarjoamista jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä (oikeudellinen yhteentoimivuus),
- koordinoitava tuloksellisesti julkisen sektorin palveluntarjontaa kaikilla hallinnon tasoilla (organisatorinen yhteentoimivuus) ja
- varmistettava, että datan ja informaation muoto ja merkitys säilyy ja pysyy ymmärrettävänä kaikessa osapuolten välisessä tietojenvaihdossa (semanttinen yhteentoimivuus).

Julkisen sektorin optimaalinen yhteistoiminta edellyttää korkeatasoista yhteentoimivuutta, joka mahdollistaa tehokkaamman ja tietoturvallisemman datansiirron saumattomien julkisten palvelujen tarjoamiseksi. Heikko yhteentoimivuus aiheuttaa kansalaisille ja yrityksille tarpeettomia hallinnollisia vaikeuksia ja lisää julkishallintojen kustannuksia. Julkisen sektorin

yhteentoimivuuden kehittäminen tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia lisätä innovointia, parantaa varautumissuunnittelua (esim. kriisitilanteita varten) ja vahvistaa EU:n teknologista suvereniteettia. Ideaalitulanteessa yhteentoimivuudella olisi luotava selkeä ja vakaa ympäristö erilaisten yhteentoimivien ratkaisujen kehittämiseksi.

Maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden sääntely on **perusedellytys digitaalisten sisämarkkinoiden kaikkien osa-alueiden kehittämiseksi ja viimeistelylle.**

Tämän aloitteen erityistavoitteita ovat seuraavat:

1. luodaan johdonmukainen ja ihmiskeskeinen EU-lähestymistapa yhteentoimivuuteen aina päätöksenteosta toteutukseen saakka,
2. luodaan yhteentoimivuuden hallintorakenne, jonka avulla kaikkien tasojen ja alojen julkishallinnot sekä yksityinen sektori voivat tehdä yhteistyötä selkeällä toimeksiannolla sopia yhteisistä yhteentoimivuuksien ratkaisusta (esim. erilaiset puiteohjeistot, avoimet tekniset eritelmät, avoimet standardit, sovellukset tai ohjeistot) ja
3. luodaan EU:n julkiselle sektorille yhdessä yhteentoimivuuksien ratkaisujen ekosysteemi, jotta kaikkien tasojen julkishallinnot EU:ssa ja muut sidosryhmät voivat osallistua tällaisiin ratkaisuihin ja uudelleenkäyttää niitä, innovoida yhdessä ja luoda julkista arvonlisää.

Jäsenvaltiot ovat itse pyytäneet johdonmukaista, synergeettistä, tarvelähtöistä ja yhteistyöhön perustuvaa lähestymistapaa politiikan täytäntöönpanoon alan lisääntyvää sääntelyä silmällä pitäen. Esimerkkeinä voidaan mainita yhteinen digitaalinen palveluväylä (joka perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1724¹ ja jolla otetaan käyttöön yhden kerran periaatteeseen (*once-only*) perustuva tekninen järjestelmä, jonka kautta jäsenvaltiot tulevat jatkossa vaihtamaan tärkeitä todistusaineistoja) ja digitaalista identiteettiä koskeva kehityksessä oleva oikeudellinen kehys², jolla luodaan puitteet kansallisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien ja tulevien data-avaruuksien³ yhteentoimivuudelle. Tekninen *once-only*-järjestelmä on ensimmäinen julkisten palvelujen välinen monialainen data-avaruus, jolle on sovittu kattavat omat yhteentoimivuussäännöt.

Koska yhteentoimivuudessa EU:n julkisella sektorilla on kyse monenlaisista tahoista, jotka tekevät yhteistyötä yhdenmukaisen tavoitteen saavuttamiseksi, yhteinen lähestymistapa yhteentoimivuuteen voidaan toteuttaa vain dynaamisissa mutta yhtenäisissä puitteissa täysin toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja kokonaisvaltaisen monitasoisen hallinnon avulla.

Jäsenvaltioiden kokemukset ovat osoittaneet, että kun yhteentoimivuuksipuitteille saadaan oikeusperusta, ne kehittyvät johdonmukaiseksi ja yhtenäiseksi lähtökohdaksi, joka asettaa yhteentoimivuuden etusijalle toimintapoliittisia vaihtoehtoja harkittaessa. Esimerkiksi ehdotuksella eurooppalaisiksi yhteentoimivuuksipuitteiksi älykkäille kaupungeille ja paikallisyhteisöille (*European Interoperability Framework for Smart Cities and Communities*,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1724, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 1).

² Ks. ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehityksen vahvistamisen osalta, COM(2021) 281 final.

³ Data-avaruuksia koskevia horisontaalisia sääntöjä esitetään ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä (datasäädös), COM(2022) 68 final, ja ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (datahallintosäädös), COM(2020) 767 final.

EIF4SCC⁴) pyritään antamaan ohjeistusta paikallisesta ja alueellisesta yhteentoimivuuden lähestymistavasta, joka täydentää eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden (*European Interoperability Framework*, EIF) yleistä lähestymistapaa.

Ehdotukseen sisältyy selkeä jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten tukema hallintomalli, joka tarjoaa sidosryhmille mahdollisuuden ilmaista näkökantansa ja huolenaiheensa saumattomien prosessien avulla, mikä viime kädessä edistää yhteisten yhteentoimivuuksratkaisujen syntyä. Tuloksellinen yhteentoimivuuspolitiikka kokoaisi keskeiset aloitteet yhteen innovatiivisessa yhteistyöarkkitehtuurissa ja olisi avoin, tietoturvallinen ja osallistava ja tukisi tulosten viemistä käytäntöön.

Tässä ehdotuksessa säädetään eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden kehittämisestä. Periaatteissa korostuu, että on tärkeää tarkastella kaikkia yhteentoimivuuden eri tasoja – teknistä, semanttista, organisatorista ja oikeudellista – sekä noudattaa periaatteiden hallinnoinnissa kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Periaatteita alettiin ensimmäisen kerran muotoilla vuonna 2004. Tuorein versio julkaistiin liitteessä 2 komission tiedonannossa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet – täytäntöönpanostrategia*, COM(2017) 134 final. Periaatteiden noudattamista jäsenvaltiotasolla seuraa kansallisten yhteentoimivuusperiaatteiden seurantakeskus NIFO.

Lisäksi tällä ehdotuksella luodaan toimintajärjestely yhteentoimivuutta ja siihen liittyviä ratkaisuja koskevan tarvittavan tietämyksen lisäämiseksi erityisesti muiden kuin tietotekniikka-asiantuntijoiden keskuudessa. Yhteydenpito ja yhteistyö ovat yhteentoimivuuden olennaisia osatekijöitä. Sen vuoksi on tärkeää, että käyttöön saadaan keskitetty asiointipiste, joka tukee luotettavaa tiedonvaihtoa, eli Yhteentoimiva Eurooppa - portaali.

Maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden sääntelyssä julkisella sektorilla olisi keskityttävä yleisen edun turvaamiseen käyttäjäkeskeisillä ja avoimilla ratkaisuilla. Yhteentoimivuuksratkaisujen tukena käytetään avoimen lähdekoodin toteutuksia. Lähdekoodin avoimuuden ansiosta käyttäjät voivat aktiivisesti arvioida ja tutkia ratkaisujen yhteentoimivuutta ja tietoturvaa, joten käyttäjät voivat riippumattomasti ja itsenäisesti hallinnoida omia infrastruktuurejaan ilman ulkoisia rajoitteita. Lisäksi sillä lievennetään kyberturvariskejä ja lukkiutumisvaikutuksia, joihin voidaan puuttua käyttämällä jäsenvaltioiden välistä koordinoitua lähestymistapaa. Sillä varmistetaan myös paras tuotto julkisin varoin tehtäville investoinneille, kun voidaan hyödyntää ja kehittää jo olemassa olevia ratkaisuja sen sijaan, että aloitettaisiin tyhjästä. Avoimen lähdekoodin strategioilla on myönteisiä heijastusvaikutuksia innovoinnin tehokkuuteen ja koko unioniin.⁵ Avoimien lähdekoodi ja avoimet standardit ovat yhdessä yhteentoimivuuden mahdollistajia. Tässä yhteydessä erityisen tärkeä on kysymys asianmukaisista lisensseistä. Euroopan unionin yleisen lisenssin (EURL) nykyinen versio (versio 1.2), joka on vakiomuotoinen avoimen lähdekoodin lisenssi, hyväksyttiin komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2017/863.

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f69284c4-eacb-11eb-93a8-01aa75ed71a1/language-en>

⁵ On arvioitu, että EU:ssa sijaitsevat yritykset investoivat vuonna 2018 kerättyjen tietojen perusteella miljardi euroa avoimen lähdekoodin ohjelmistoihin, mikä tuotti Euroopan talouteen 65–95 miljardia euroa. Euroopan komissio, Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto, Blind, K., Pätsch, S., Muto, S., ym., *The impact of open source software and hardware on technological independence, competitiveness and innovation in the EU economy : final study report*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2759/430161>

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Julkisen sektorin yhteentoimivuutta ei tällä hetkellä säännellä sitovilla ja kattavilla EU:n säännöksillä. Ei-sitovat eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet ovat kuitenkin olleet osa EU:n yhteentoimivuuspolitiikkaa vuodesta 2010. Komissio hyväksyi periaatteiden viimeisimmän version vuonna 2017 antamassaan tiedonannossa⁶. Periaatteiden käyttöä tuettiin ja tuetaan edelleen useista rahoituslähteistä, kuten ISA2-ohjelmasta ja nykyään Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta⁷. Tarve tehostaa alan toimia tunnustettiin, ja konkreettisista toimista ilmoitettiin useissa komission tiedonannoissa, kuten tiedonannoissa *Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa*⁸, *Euroopan datastrategia*⁹, *Sisämarkkinoiden esteiden tunnistaminen ja poistaminen*¹⁰ ja *Oikeudenkäytön digitalisointi Euroopan unionissa – Välineet mahdollisuuksien hyödyntämiseen*¹¹. Tällä ehdotuksella pannaan täytäntöön myös Eurooppa-neuvoston antama poliittinen toimeksianto¹², jossa peräänkuulutettiin mahdollistavia yhteentoimivuuspuitteita. Aloite sisältyi komission vuoden 2022 työohjelmaan (REFIT-liite).¹³ Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus aiemmin omaksutun lähestymistavan kanssa, tämä ehdotus perustuu eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden¹⁴ ja ISA2-ohjelman¹⁵ muodostamien ei-sitovien toimintapolitiittisten puitteiden arviointeihin.

Lisäksi laajemmin digitaalisten julkisten palvelujen alalla tapahtuu nopeaa kehitystä. Esimerkkejä tästä ovat yhteistä digitaalista palveluväylää koskeva asetus¹⁶, avoimen datan direktiivi¹⁷ ja datanhallinta-asetus¹⁸, ja unionin lainsäätäjät käsittelevät parhaillaan uusia

⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet – täytäntöönpanostrategia*, COM(2017) 134 final.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: *Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa*, COM(2020) 67 final.

⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Euroopan datastrategia*, 19.2.2020, COM(2020) 66 final.

¹⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle sisämarkkinoiden esteiden tunnistamisesta ja poistamisesta, COM(2020) 93 final.

¹¹ Komission tiedonanto – *Oikeudenkäytön digitalisointi Euroopan unionissa – Välineet mahdollisuuksien hyödyntämiseen*, COM(2020) 710 final.

¹² Neuvoston pääsihteeristön tiedonanto valtuuskunnille Eurooppa-neuvoston (1. ja 2. lokakuuta 2020) ylimääräisen kokouksen päätelmistä (EUCO 13/20).

¹³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Komission työohjelma 2022 – Eurooppa vahvemmaksi yhdessä*, COM(2021) 645 final.

¹⁴ Arviointiprosessin yksityiskohdat sekä arvioinnin tulokset ja niitä tukeva näyttö ovat saatavilla komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa (SWD(2022) 720 final).

¹⁵ Komission yksiköiden asiakirja – *Final evaluation of the ISA² programme* (SWD(2021) 965 final), oheistettu asiakirjaan *Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle – ISA²-ohjelman loppuarvioinnin tulokset* (COM(2021) 965 final).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1724, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti), (PE/41/2018/REV/2).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (PE/28/2019/REV/1).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (datanhallinta-asetus) (PE/85/2021/REV/1).

lainsäädäntöehdotuksista, kuten eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa asetusta¹⁹ ja datasäädöstä²⁰. Koska nämä aloitteet jo käsittelevät digitaalitalouden ja yhteentoimivuuden eri näkökohtia, ehdotetulla Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksellä pyritään helpottamaan aloitteiden tiettyjen, julkisten palvelujen kannalta merkityksellisten osien yhteentoimivaa toteutusta luomalla maiden rajat ylittävää julkisen sektorin yhteentoimivuutta koskevaa jäsenneltyä yhteistyötä.

Vaikka joissakin näistä aloitteista on säännöksiä, joilla on merkitystä julkisten palvelujen tarjoamisen kannalta (esim. datahallintosäädöksessä esitetyt julkisen sektorin hallussa olevan suojatun datan uudelleenkäyttöä koskevat säännöt), niillä ei luoda kattavia puitteita julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hoitamiseen unionissa käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle. Jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet, virastot ja muut elimet, tulevat sopimaan julkisten palvelujen verkko- ja tietojärjestelmien tarjoajina yhteentoimivuuksratkaisuista erityisen hallintoelimen (Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan) kautta. Tämä yhteisymmärrys voi nopeuttaa ja tukea erityisesti muiden toimintapolitiikan lohkojen täytäntöönpanoa ja varmistaa eri toteutuspanostusten yhteentoimivuuden. Lisäksi perustettavan Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön tehtävänä on varmistaa koordinointi ja yhteistyö asianomaisten toimijoiden välillä rajat ylittävän ja hallinnonalojen välisen yhteentoimivuuden alalla. Yhteentoimiva Eurooppa -portaali toimii verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen liittyvän tiedon keskuksena ja Yhteentoimiva Eurooppa -agenda muodostaa strategisen EU:n laajuisen keinon koota yhteen lisäparannuksia koskevia ehdotuksia, myös koordinoitujen tukitoimien osalta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

On tarpeen luoda yhteys kaikkien niiden julkisen sektorin verkko- ja tietojärjestelmien eritelmien välille, joita on käytettävä unionin lainsäädännön nojalla. Täytäntöönpanoviranomaisten ei aina ole helppo löytää tarvittavia vaatimuksia viimeisimmässä ja koneellisesti luettavassa muodossa. Keskitetyn asiointipisteen ja tällaisen informaation metatietoja koskevien selkeiden sääntöjen pitäisi auttaa julkisen sektorin elimiä varmistamaan, että niiden digitaalipalvelujen infrastruktuurit ovat nykyisten ja tulevien sääntöjen mukaisia. Tämä on toinen tärkeä tekijä, jolla ehdotuksella edistetään toimintapolitiikan eri lohkojen yhdentämistä EU:n eri toimialoilla ja tuetaan niiden johdonmukaista toimeenpanoa.

Yhteentoimivuuden monialaisen luonteen vuoksi tällä ehdotuksella pyritään myös helpottamaan alakohtaisten politiikkojen digitaalisin keinoin tapahtuvaa toteutusta. Ehdotus on muotoiltu niin, että vältetään se, että sitovat yhteentoimivuusvaatimukset olisivat ristiriidassa sellaisten alakohtaisten politiikkatoimien kanssa, joissa asetetaan vaatimuksia julkisten palvelujen verkko- ja tietojärjestelmille, tai päinvastoin. Sen sijaan yhteentoimivuuden arvioinnin tavoitteena on edistää yhteentoimivien ratkaisujen käyttöönottoa tulevassa politiikassa ja parantaa nyt ehdotetun politiikan johdonmukaisuutta suhteessa ja muihin politiikkalohkoihin, erityisesti niiden yleisen digitaalisen täytäntöönpanon osalta.

Julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus on tärkeää myös komission tiedonannossa *2030 digitaalinen kompassi*:

¹⁹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehityksen vahvistamisen osalta, COM(2021) 281 final.

²⁰ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaisista säännöistä (datasäädös), (COM(2022) 68 final).

*Eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten*²¹ esitettyjen tavoitteiden kannalta. Vaikka kaikkien julkisten palvelujen tarjonta verkossa voitaisiin mahdollisesti saavuttaa myös yhteentoimimattomilla ratkaisulla, yhteentoimivien ratkaisujen käyttö auttaa julkishallintoja saavuttamaan tavoitteen tuloksellisemmin ja tehokkaammin. Sama koskee alakohtaisia tavoitteita esimerkiksi terveydenhuollon alalla. Tämän asetuksen nojalla kerätty data voi myös edistää tarvittavaa seurantaa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 172 artikla.

SEUT-sopimuksen 170 artiklan mukaisesti SEUT-sopimuksen 26 ja 174 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen mahdollistamiseksi, että EU:n kansalaiset, talouden toimijat sekä alueelliset ja paikalliset yhteisöt voivat hyötyä täysimääräisesti sisärajoittomasta alueesta, EU:n olisi autettava luomaan ja kehittämään Euroopan laajuisia verkkoja erityisesti televiestinnän alalla. Avointen ja kilpailuun perustuvien markkinoiden järjestelmässä Euroopan unionin toimilla pyritään tukemaan ja edistämään kansallisten verkkojen yhteenliittämistä ja rajat ylittävää yhteentoimivuutta sekä parantamaan pääsyä tällaisiin verkkoihin.

SEUT-sopimuksen 171 artiklan 1 kohdan mukaan unioni vahvistaa suuntaviivat, yksilöi yhteistä etua koskevat hankkeet ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet Euroopan laajuisten verkkojen yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Sopimuksen 171 artiklan 2 kohdan mukaan ”yhteydessä komission kanssa jäsenvaltiot sovittavat keskenään yhteen sellaisen kansallisella tasolla harjoittamansa politiikan, jolla voi olla merkittävä vaikutus” Euroopan laajuisten verkkojen perustamista koskevaan tavoitteeseen, ja komissio ”voi tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tehdä aiheellisia aloitteita tällaisen yhteensovittamisen edistämiseksi”.

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on kehittää johdonmukainen ja ihmiskeskeinen lähestymistapa maiden rajat ylittävien sellaisten verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen, joita käytetään julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin politiikan muotoilusta sen täytäntöönpanoon, sekä selkeä hallintomalli yhteisten yhteentoimivuusperiaatteiden, -ratkaisujen, -ohjeistojen ja -eritelmien virtaviivaistamiseksi, kun digitaalisia julkisia palveluja tarjotaan EU:ssa yli maiden rajojen.

EU:n toimet julkisen sektorin yhteentoimivuuden parantamiseksi – perustamalla hallintorakenne ohjaamaan EU:n julkisen sektorin palvelujen tarjontaan tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittämistä EU-maiden rajojen yli – edistäisivät sisämarkkinoiden yhdentymistä, sillä ne poistaisivat esteitä tiedonkululta EU:ssa ja edistäisivät taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. SEUT-sopimuksessa annetaan EU:lle toimivalta antaa tätä varten säädöksiä Euroopan laajuisten verkkojen perustamiseksi ja kehittämiseksi televiestintäinfrastruktuurien alalla (SEUT-sopimuksen 170 artikla).

EU on vuodesta 1994 lähtien käyttänyt tätä oikeusperustaa ja sen edeltäjää luodakseen rahoitusohjelmia, joilla tuetaan julkishallintojen ja yritysten yhteentoimivuusratkaisujen

²¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten* (COM(2021) 118 final).

kehittämistä ja levittämistä sekä rajat ylittävien digipalveluinfrastruktuurien perustamista.²² Euroopan unionin tuomioistuin on vahvistanut, että ”hallintojen välistä telemaattista tietojenvaihtoa (HVT)” edistävät EU:n toimet kuuluivat EY:n perustamissopimuksen 129 artiklan nojalla Euroopan laajuisten televiestintäverkkojen piiriin.²³

Näin ollen 172 artikla on asianmukainen oikeusperusta EU:n toimille maiden rajat ylittävän verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi.

Julkisen sektorin digitaalisiin palveluihin liittyvien Euroopan laajuisten verkkojen perustamisen ja kehittämisen helpottamiseksi on luotava uusi EU:n tason koordinoitijärjestelmä, jossa määritellään selkeät roolit ja toimivaltuudet.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Toissijaisuusperiaatteen, josta määrätään SEUT-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa, mukaisesti EU:n tasolla olisi toteutettava toimia vain, jos jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin EU:n tasolla. Lisäksi tietyn toimenpiteen luonne ja intensiteetti on sovitettava havaittuun ongelmaan.

Toimenpiteitä, joilla tuetaan maiden rajat ylittävää julkisen sektorin yhteentoimivuutta koko EU:ssa, ei voida toteuttaa pelkästään jäsenvaltioiden toimin, vaan ne edellyttävät koordinoitua EU:n tasolla. EU:n laajuisen jäsenneilyn yhteistyön kehittäminen julkisen sektorin yhteentoimivuuden tukemiseksi on luonteeltaan EU:n tasolla toteutettava tehtävä.

- **Suhteellisuusperiaate**

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä ehdotuksessa esitetyt toimenpiteet eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden (digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen ja toteuttaminen) saavuttamiseksi. Ehdotuksella puututaan yhteentoimivien julkisten palvelujen nykyisiin esteisiin EU:ssa. Siinä vahvistetaan oikeudellinen kehys suositeltujen avointen yhteentoimivuuksien ja yleisesti julkisen sektorin teknologian (GovTech) jakamiselle ja uudelleenkäytölle, jotta voidaan paremmin tukea asiaankuuluvien infrastruktuurien yhteenliittämistä. Ehdotuksessa vahvistetaan myös yhteistyöpuitteet, joiden avulla asianomaiset julkisyhteisöt ja eri hallinnonalat voivat koordinoida toimiaan EU:n tasolla. Se perustuu olemassa oleviin ratkaisuihin, kuten eurooppalaisiin yhteentoimivuuksiperiaatteisiin,

²² Viimeisimpinä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2015/2240 eurooppalaisia julkishallintoja, yrityksiä ja kansalaisia palvelevia yhteentoimivuuksien ratkaisuja sekä yhteisiä toteutuspuitteita koskevan ohjelman (ISA2-ohjelma) perustamisesta julkisen sektorin nykyaikaistamisen välineenä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta.

²³ Asia C-22/96, *Euroopan parlamentti v. Euroopan unionin neuvosto*, ECLI:EU:C:1998:258. Tuomioistuin totesi seuraavaa: “[...]”[T]ietyn riidanalaisen päätöksen näkökohdat koskevat 129 c artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettua verkkojen yhteentoimivuutta. Ensinnäkin [...] kyseisen päätöksen johdanto-osassa korostetaan tarvetta varmistaa kansallisten telemaattisten järjestelmien yhteentoimisuus. Toiseksi [...] riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että 4 artiklassa säädetty erityismenettely sovelletaan ”yhteisten sääntöjen ja menettelyjen hyväksymiseen teknisen ja hallinnollisen keskinäisen toimivuuden aikaansaamiseksi”. Lisäksi 5 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että niitä toimintatyppejä, joita yhteisön toimet voivat kattaa, ovat erityisesti yhteentoimivuutta koskevat toimenpiteet. Yhteentoimisuus onkin yksilöity yhdeksi 5 artiklan 2 kohdassa säädetystä puiteedellytyksistä. Vaikka Euroopan laajuisten televiestintäverkkojen perustaminen ja kehittäminen hallintojen välillä edellyttää jo sinällään kansallisten verkkojen yhteenliittämistä ja yhteentoimivuutta sekä pääsyä tällaisiin verkkoihin, riidanalaisen päätöksen sisältö osoittaa, että se kattaa nimenomaisesti 129 c artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet.” (35–36 kohta).

joita on viime vuosina kehitetty ja otettu osittain käyttöön eri julkisyhteisöissä ja eri hallinnonaloilla.

Lyhyellä aikavälillä ehdotus aiheuttaa kustannuksia, joita koituu komissiolle EU:n ja jäsenvaltioiden hallintojen välisen jäsennellyn yhteistyömekanismin perustamisesta. Pidemmällä aikavälillä komissiolle aiheutuu kustannuksia yhteentoimivuuden hallinnoinnin avustamisesta sekä ohjeistojen ja yhteisten ratkaisujen kehittämisestä. Myös jäsenvaltioille aiheutuu ohjeistuksiin ja yhteistyömekanismin avustuksella kehitettyihin välineisiin perustuvien yhteisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyviä kustannuksia. Kustannukset kuitenkin kompensoituisivat pitkällä aikavälillä paremmasta yhteistyöstä sekä julkisten palvelujen yhteisten yhteentoimivuustoimenpiteiden kehittämisestä, toteutuksesta ja uudelleenkäytöstä saaduilla hyödyillä, mikä vähentäisi päällekkäisyyksiä ja tarpeettomia rasitteita.

Sääntelyssä edellytetystä raportoinnista aiheutuvan rasitteen minimoimiseksi seuranta perustuu mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin raportointikanaviin ja -infrastruktuureihin sekä automaattiseen datankeruuseen.

Yritysten ja kansalaisten osalta ehdotus todennäköisesti vähentää kustannuksia, joita aiheutuu vuorovaikutuksesta julkishallintojen kanssa, sekä kustannuksia, joita aiheutuu liiketoiminnan harjoittamisesta EU:ssa.

- **Toimintatavan valinta**

Asetusta pidetään sopivimpana oikeudellisena välineenä, jolla luodaan puitteet maiden rajat ylittävälle julkisen sektorin yhteentoimivuudelle EU:ssa. Asetuksen suora sovellettavuus SEUT-sopimuksen 288 artiklan mukaisesti lisää oikeusvarmuutta, kun käyttöön saadaan yhdenmukaistetut perussäännöt, mikä taas edesauttaa sisämarkkinoiden toimintaa. Asetuksella luodaan myös jäsennelly yhteistyömekanismi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Tähän ehdotukseen liittyvä vaikutustenarviointi perustuu muun muassa eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden (EIF) arviointiin²⁴, joka on tehty tämän ehdotuksen yhteydessä ja julkaistu yhdessä sen kanssa. Arvioinnin keskeinen havainto on, että rajat ylittävä yhteentoimivuus voidaan saavuttaa tehokkaammin ja tuloksellisemmin EU:n toimenpiteillä kuin pelkästään kansallisilla tai alueellisilla toimilla. Jotkin EIF:n suositukset on jo otettu jäsenvaltioissa käyttöön konseptitasolla. EIF:n kanssa yhdenmukaistettujen kansallisten yhteentoimivuusperiaatteiden laatimisen kustannusten odotettiin olevan suhteellisen alhaiset. Nykyinen EIF ei kuitenkaan tue riittävästi yhteentoimivien eurooppalaisten digitaalisten julkisten palvelujen käytännön toteutusta. Tarvitaan uusi mekanismi, jotta periaatteet saataisiin vietyä paremmin käytäntöön. Vaikutustenarvioinnissa korostetaan, että tarvitaan erityisesti i) yhteentoimivuuden parempaa hallintoa EU:ssa, ii) lisää yhteisiä, mahdollisesti sitovia sääntöjä ja iii) varsinkin EU:n eri politiikkalohkojen ja EU:n rahoitusohjelmien parempaa yhteensovittamista EIF:n kanssa.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Kuulemisprosessista ja sen tärkeimmistä päätelmistä, joihin tämä ehdotus perustuu, esitetään yhteenveto Yhteentoimiva Eurooppa -säädestä koskevaan ehdotukseen liitetyn

²⁴ SWD(2022) 720 final.

vaikutustenarvioinnin liitteessä 2. Kuulemiseen sisältyivät avoin julkinen ja kohdennettu verkkokuuleminen, eri sidosryhmien kanssa järjestetyt työpajat ja komission perustamat asiantuntijaryhmät.

Kuulemiseen osallistujat pitivät vaikutustenarvioinnissa esitettyjä täsmällisiä tavoitteita suurimmaksi osaksi merkityksellisinä ja totesivat, että monet näistä tavoitteista liittyvät toisiinsa eikä niitä voida saavuttaa yksittäin.

Sidosryhmät määrittivät useita lisätavoitteita, kuten: i) kehitetään ja edistetään tiettyjä standardeja ja ohjeistoja, jotka voisivat ohjata julkishallintoja ottamaan yhteentoimivuuden huomioon jo rakenteellisella tasolla, ii) siirrytään kohti proaktiivisia ja käyttäjän itse hallittavissa olevia palveluja, iii) lisätään läpinäkyvyyttä soveltamalla 'yhden kerran' periaatetta (ns. *once-only*-periaate), iv) käytetään puitteita, joissa käyttäjien informaatio keskitetään ja v) korostetaan yhteentoimivuuden arvoa kansalaisoikeuksien, tasavertaisen digitaalisen osallistumisen, monimuotoisuuden ja yleisen tietämyksen demokratisoitumisen kannalta.

Suurin osa sidosryhmistä mainitsi nimenomaisesti, että tarvitaan sovittuja ja avoimia standardeja ja eritelmiä. Jotkin osallistujista korostivat lisäksi, että julkisen sektorin on osallistuttava entistä koordinoitummin standardointiorganisaatioiden toimintaan. Useimmilla sidosryhmillä oli samankaltaisia näkemyksiä siitä, miten kannustetaan jakamaan käyttäjäystävällisten, luotettavien ja tietoturvallisten ratkaisujen suunnittelukustannuksia (myös julkisten ja yksityisten sidosryhmien välillä) sekä siitä, miten voidaan edistää julkishallinnon käyttöön tarkoitettujen kehitysasteeltaan kypsien, uudelleenkäytettävien ja avoimen lähdekoodin yhteentoimivien ratkaisujen EU:n laajuista jakamista ja uudelleenkäyttöä. Sidosryhmät mainitsivat myös, että tällaisiin ratkaisuihin olisi liitettävä selkeät ohjeistukset avoimien standardien ja avoimen lähdekoodin käytöstä (mukaan lukien selkeät määritelmät) ja että teknistä apua tarvitaan kaikilla tasoilla (mukaan lukien asiaankuuluvat koulutusresurssit).

Lisäksi sidosryhmät kehottivat tekemään yhteentoimivuuspolitiikasta käytännöllisempää ja johdonmukaisempaa muiden EU:n politiikkalohkojen kanssa nostamalla esiin ajatuksen viitetoteutuksista. Näillä viitetoteutuksilla täydennettäisiin toimintapoliittisia ehdotuksia ei-sitovilla esimerkeillä siitä, miten yhteentoimiva toteutus koko hallinnon tasolla voisi toimia ja miten ehdotukset voidaan toteuttaa.

• **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotus suunniteltiin yhdessä eurooppalaisten julkisten palvelujen yhteentoimivuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän kanssa. Osana tätä prosessia asiantuntijaryhmä antoi lokakuussa 2021 toimintapoliittisia suosituksia seuraavaa eurooppalaista yhteentoimivuuspolitiikkaa varten.²⁵

Ehdotuksen valmistelun tueksi tehtiin useita selvityksiä. Näitä olivat:

- eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden toteutuksen arviointia tukeva selvitys²⁶,
- ISA²-ohjelman loppuarviointia tukea selvitys²⁷ ja

²⁵ Komission asiantuntijaryhmien ja muiden vastaavien elinten rekisteri. (2021, 18. lokakuuta) Euroopan komissio. <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=fi&groupID=3714>

²⁶ CEPS (2021): *Study supporting the evaluation of the implementation of the EIF*, Euroopan komissio. DOI: 10.2799/58201.

- JRC:n tekninen raportti yhteentoimivuuden hyötyjen kvantifioinnista Euroopan unionissa²⁸.
- **Vaikutustenarviointi**

Sääntelyntarkastelulautakunta käsitteli ehdotukseen liitettyä vaikutustenarviointia 19. tammikuuta 2022. Lautakunta antoi myönteisen lausunnon varauksin. Komissio käsitteli lausunnon huomautuksia vaikutustenarvioinnin lopullisessa versiossa (yksityiskohdat esitetään sen liitteessä 1).

Vaikutustenarvioinnissa vertaillaan kolmea vaihtoehtoa perusskenaarion – ei tehdä mitään – lisäksi.

Vaihtoehdossa 1 pyritään eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden asteittaiseen jatkuvaan kehittämiseen.

Vaihtoehdossa 2 säilytetään nykyinen vapaaehtoinen kehys. Siinä ehdotetaan lainsäädäntötoimia, joissa keskitytään rakentamaan jäsenneily yhteistyömekanismi joustavalla toimeksiannolla, jotta voidaan varmistaa sovittujen yhteisten yhteentoimivuusratkaisujen jatkuva kehittäminen ja ylläpito sekä määrittää yhteisiä kokeiluja ja kohdennettuja aloitteita toimintapolitiikan tueksi.

Kuten vaihtoehdossa 2, vaihtoehdossa 3 ehdotetaan lainsäädäntötoimia, mutta ehdotettu toiminta on kauaskantoisempaa. Siinä keskitytään vahvistamaan lainsäädännössä suoraan sovellettavat yhteentoimivuutta koskevat eurooppalaiset vähimmäisvaatimukset, joita täsmennettäisiin täytäntöönpanopäätöksillä.

Odotettujen vaikutusten arvioinnin mukaan vaihtoehdossa 1 ja perusskenaariossa ei puututa tuloksellisesti eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden arvioinnissa havaittuihin puutteisiin. Riittämättömien yhteistyökannustimien vuoksi kumpikaan ei täytä sidosryhmien, etenkin jäsenvaltioiden, poliittisia ja toiminnallisia odotuksia. Vaihtoehto 3 saisi epätodennäköisemmin poliittista tukea, koska sen soveltamisala on laaja ja se on erittäin herkkä toissijaisuusperiaatteen kannalta (esim. EU:n ja jäsenvaltioiden menneisyydestä periytyvien järjestelmien osalta). Vaikka suoraan sovellettavien yhteentoimivuutta koskevien vähimmäisvaatimusten sisällyttämisen EU:n lainsäädäntöön odotetaan olevan tehokas toimintatapa, se olisi pitkä menettely, joka edellyttäisi huomattavia täytäntöönpanokustannuksia ja -panostuksia. Näin ollen sen oletetaan olevan vähemmän vaikuttava, kun pyritään takaamaan joustava ja hyvin sovitettu reagointi nopeasti muuttuviin teknologisiin ja poliittisiin vaatimuksiin.

Vaikutustenarvioinnissa parhaaksi vaihtoehdoksi määritettiin vaihtoehto 2. Jäsenneilyn yhteistyömekanismin perustamista koskevan päätöksen odotetaan tuovan jäsenvaltioille niiden tarvitsemaa vakautta ja (oikeudellista) ennustettavuutta ja samalla mahdollistavan tarvittavan joustavuuden jatkaa yhteisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä muuttuviin toimintapolitiittisiin tarpeisiin vastaamiseksi. Vaihtoehdossa 2 keskitytään myös osallistavien prosessien kehittämiseen. Nämä prosessit ovat merkityksellisempiä juuri kiihtyvän teknologisen kehityksen yhteydessä. Ne puuttuvat myös menneisyydestä periytyviin järjestelmiin, koska niissä ei suoraan täsmennetä (vähimmäis)yhteensopivuutta koskevia vaatimuksia lainsäädännössä (kuten vaihtoehdossa 3). Vaihtoehto 3 saisi tällä hetkellä

²⁷ CEPS (2021): *Study supporting the final evaluation of the programme on interoperability solutions for European public administrations, businesses and citizens (ISA²)*, Euroopan komissio. DOI: 10.2799/94683.

²⁸ Ulrich, P., Duch Brown, N., Minghini, M., Kotsev, A., Hernandez Quiros, L., Boguslawski, R., & Pignatelli, F. (2021). *Quantifying the Benefits of Location Interoperability in the European Union*. Euroopan komissio.

epätodennäköisemmin poliittista tukea, koska sen soveltamisala on laaja ja se on erittäin herkkä toissijaisuusperiaatteen kannalta (varsinkin EU:n ja jäsenvaltioiden menneisyydestä periytyvien järjestelmien osalta). Näin ollen vaihtoehdon 2 oletetaan olevan vähemmän vaikutuksia aiheuttava, kun pyritään takaamaan joustava ja hyvin sovitettu reagointi nopeasti muuttuviin teknologisiin ja poliittisiin vaatimuksiin. Vaihtoehto 2 voi myös ajan mittaan johtaa asteittain vaihtoehtoon 3.

Suunnitteilla on yhtenäinen EU:n sisärajat ylittävä yhteentoimivuuden ohjausjärjestelmä, jolla edistetään alhaalta ylöspäin suuntautuvaa yhteistyötä ja ylhäältä alaspäin suuntautuvaa sitoutumista jäsenvaltioiden keskeisten sidosryhmien keskuudessa, mikä johtaa jaettuun yhteentoimivuusekosysteemiin. Tämä helpottaa varhaista osallistumista politiikan muotoiluun ja (yhteis)investointitarpeiden tunnistamiseen ja parantaa politiikan täytäntöönpanoa. Näistä syistä vaihtoehto 2 ei ole uhka vaan mahdollistaja toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta ja vahvistaa julkishallintojen häiriönsietokykyä ja digitaalista suvereniteettia.

Vaihtoehdossa 2 ehdotetuilla toimenpiteillä on myös todennäköisesti vähäisiä mutta myönteisiä vaikutuksia EU:n ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseen. Rajat ylittävän yhteentoimivuuden parantaminen voisi keventää taakkaa esimerkiksi helpottamalla hiilidioksidipäästöjen raportointia, vähentämällä paperin käyttöä ja vähentämällä julkisten palvelujen käyttäjien fyysistä matkustamista hallinnollisten menettelyjen yhteydessä.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen rasituksen vähentämiseen sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan komission ohjelman (REFIT)²⁹ mukaisesti. Sen mahdollisuudet vähentää hallinnollista taakkaa politiikan alalla on tunnustettu Fit for Future -järjestelmässä, jossa se on otettu mukaan vuoden 2022 työohjelmaan³⁰.

Tämän aloitteen tarkoituksena on vähentää hallinnollista taakkaa paitsi toimintapolitiikassa myös eri hallinnonaloilla ja hallintotasoilla. Yhteentoimivuuden parantamisella pyritään vähentämään julkishallinnoille aiheutuvia hallinnollisia ja säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Kansalaiset hyötyvät hallinnollisen taakan keventämisestä, ja he voivat luottaa täysin digitaalisiin julkisiin palveluihin ja mahdollisuuteen vaihtaa tietoturvallisesti tietoja, joilla on sama oikeudellinen arvo yli rajojen. Myös yritykset – pk-yritykset – hyötyvät säännösten noudattamisesta aiheutuvien kustannusten säästöistä.

- **Perusoikeudet**

Tässä ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa³¹ tunnustetut periaatteet.

Ehdotus liittyy erityisesti oikeuteen hyvään hallintoon, sellaisena kuin se on määritelty perusoikeuskirjan 41 artiklassa. Artiklassa todetaan, että hyvä hallinto on perusoikeus ja jokaisella yksilöllä on oikeus siihen, että EU:n toimielimet ja muut elimet tai EU:n lainsäädäntöä soveltavat jäsenvaltiot hoitavat heidän asioitaan tietyllä tavalla. Oikeus hyvään hallintoon korostaa läpinäkyvyyden merkitystä yhä digitaalisemmalla aikakaudella. Julkisten palvelujen digitalisointia tukevia aloitteita voidaan pitää hyvää hallintoa koskevan oikeuden edistäjinä, koska niillä voidaan tukea hyvään hallintoon liittyviä olennaisia näkökohtia, kuten

²⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *EU:n sääntelyn tila* (COM(2012) 746 final).

³⁰ 2022 Annual Work Programme Fit for Future Platform. (n.d.). Euroopan komissio, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2022_annual_work_programme_fit_for_future_platform_en.pdf

³¹ Euroopan unionin perusoikeuskirja, Euroopan unioni, 26.10.2012 (2012/C 326/02).

neutraliteettia, puolueettomuutta ja ennakoivia valmiuksia ratkaista erilaisia asioita.³² Ellei eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden suhteen ryhdyttäisi lisätoimiin, tällä voisi olla kielteisiä seurauksia esimerkiksi perusoikeuskirjan 8 artiklan (oikeus henkilötietojen suojaan) tai perusoikeuskirjan 22 artiklan (oikeus kielelliseen monimuotoisuuteen) kannalta. Kun henkilötietoja käsitellään sääntelyn testiympäristöissä, ehdotuksessa on asianmukaiset tietosuojatakeet, joilla varmistetaan rekisteröityjen oikeuksien suojeleminen.

Mitä tulee oikeuteen liikkua vapaasti EU:ssa, pk-yrityksiä koskevat tutkimukset osoittavat, että yhteentoimimattomat hallinnolliset menettelyt heikentävät eurooppalaisten pk-yritysten mahdollisuuksia harjoittaa liiketoimintaa muissa EU-maissa sekä toimia joustavasti ja varauksettomasti sisämarkkinoilla.³³

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksessa asetetaan komissiolle useita velvoitteita, erityisesti luoda järjestelmä EU:n ja jäsenvaltioiden hallintojen välistä jäsenneulyä yhteistyötä varten, tukea tätä yhteentoimivuuden ohjausjärjestelmää ja kehittää ohjeistoja ja yhteisiä ratkaisuja. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta on vuosien 2021 ja 2022 työohjelmissa jo tuettu asiaan liittyviä komission toimia aluksi lähes 50 miljoonalla eurolla.

Asetuksella luodaan väline yhteentoimivuusratkaisuihin tehtävien julkisten investointien koordinoimiseksi: Yhteentoimiva Eurooppa -agenda. Sen odotetaan tuottavan kattavan yleiskatsauksen alan rahoitusmahdollisuuksista ja -sitoumuksista yhdistäen mukaan tarvittaessa asiaan liittyviä unionin ohjelmia, kuten Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Euroopan aluekehitysrahasto, elpymis- ja palautumisvälineet, teknisen tuen väline, Horisontti Eurooppa -ohjelma ja muut ohjelmat.

Tässä säädösehdoituksessa asetettujen komission velvoitteiden täyttäminen edellyttää noin 130 miljoonaa euroa vuosina 2023–2027, mikä rahoitetaan suoraan Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta vuodesta 2023 alkaen maksettavat rahoitusosuudet riippuvat siitä, että unionin yleistä talousarviota koskevassa esityksessä esitetyt määrärahat ovat käytettävissä sen jälkeen, kun budjettivallan käyttäjä on hyväksynyt kyseisen talousarvion, ja niitä tarkastellaan asianomaisten työohjelmien valmistelun yhteydessä. Niiden lopulliseen jakoon sovelletaan rahoituksen priorisointia asianomaisen hyväksymismenettelyn yhteydessä, ja ohjelmakomitean on hyväksyttävä ne. Komission hallintokustannusten arvioidaan olevan noin 2,822 miljoonaa euroa, mukaan lukien henkilöstömenot ja muut hallintomenot.

Tähän ehdotukseen liittyvässä rahoitusselvityksessä esitetään sen vaikutukset talousarvioon ja henkilö- ja hallintoresursseihin.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Kun asetus on hyväksytty, sen vaikutuksia seurataan ja arvioidaan paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti. Indikaattorit tulevat perustumaan mahdollisimman pitkälti olemassa oleviin seurantatietoihin ja niiden osalta suositetaan automaattista datankeruuta kyselylomakkeiden sijaan. Seurantadata ja arviointiraportit ovat julkisesti saatavilla, ja niissä

³² Matusiak, J., & Princ, M. (2018). *eGovernment as an element of the right to good administration*. Central and Eastern European eDem and eGov Days, 331, 29–39. <https://doi.org/10.24989/ocg.v331.3>

³³ SWD(2020) 54 final, *Identifying and addressing barriers to the Single Market*.

annetaan yksityiskohtaista tietoa tämän asetuksen tosiasiallisesta soveltamisesta ja täytäntöönpanosta.

Koska monet sidosryhmät ehdottivat vielä pidemmälle meneviä toimenpiteitä, kysymystä toiminnan vahvistamisesta edelleen käsitellään tulevissa arvioinneissa.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Asetuksen luvussa 1 (Yleiset säännökset) esitetään asetuksen kohde eli julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin unionissa käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden eurooppalaisen verkoston perustaminen ja olemassa olevien kansallisten julkisten palvelujen välisten yhteyksien tukeminen. Siinä esitetään myös käytetyt määritelmät. Jotta voidaan edistää johdonmukaista EU-lähestymistapaa rajat ylittävään yhteentoimivuuteen ja tukea ehdotuksen kolmea pääpilaria (yhteentoimivuusratkaisut, toteutuksen tukihankkeet ja hallintokehys), luvussa asetetaan julkisen sektorin elimille kaksi yleistä velvoitetta: yhteentoimivuusarviointien tekeminen ja yhteentoimivuusratkaisujen jakamisen tukeminen julkisella sektorilla. (1–4 artikla).

Luvussa 2 (Yhteentoimivuusratkaisut) säännellään yhteentoimivuusratkaisujen luomista viitaten 1) eurooppalaisiin yhteentoimivuusperiaatteisiin (EIF) ja niihin liittyviin erityisiin yhteentoimivuuspuitteisiin ja 2) Yhteentoimiva Eurooppa -eritelmiin ja -sovelluksiin, joita Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta suosittelee. Vaikka niiden käyttö eri hallinnonaloilla ja hallintotasoilla ei ole pakollista, sitä edistetään luvuissa 1 ja 3 esitetyillä mekanismeilla. (5–8 artikla)

Luvussa 3 (Tukitoimenpiteet) esitetään toimet, joilla tuetaan julkisen sektorin elimiä asetuksen täytäntöönpanossa. Toteutustukea koskevista säännöistä esitetään prosessi, jolla asetuksen nojalla toteutetuilla EU:n laajuisilla toimintapoliittisilla hankkeilla voidaan tukea EU:n politiikan yhteentoimivaa ja digitaalista täytäntöönpanoa koko EU:n julkisella sektorilla. Tässä luvussa käsitellään myös innovaatiotoimia, joilla edistetään innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa rajat ylittävissä yhteyksissä. Innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen kokeilujen tukemiseksi komissio voi antaa luvan sääntelyn testiympäristöjen perustamiseen. Testiympäristöjen pitäisi edistää paitsi uusia teknologisia ratkaisuja myös sääntelyyn liittyvää oppimista. Lisäksi käsitellään vertaisarviointijärjestelmää ja koulutusta yhteentoimivuuden kahden tärkeän mahdollistajan, eli osaamisen ja tietämysvaihdon, edistämiseksi. (9–14 artikla)

Luvussa 4 (Hallinto) esitetään monitasoinen hallintokehys. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnassa jäsenvaltiot sekä komission, alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean edustajat asettavat strategiset tavoitteet ja sopivat konkreettisista toimenpiteistä, joilla voidaan varmistaa digitaalisia julkisia palveluja tarjoavien tai hallinnoivien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus rajojen yli. Lautakuntaa tukee yhteisö (Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö), joka mahdollistaa laajemman sidosryhmäjoukon osallistumisen ja on mukana asetuksen täytäntöönpanoon liittyvissä käytännön tehtävissä. (15–18 artikla).

Luvussa 5 (Suunnittelu, seuranta ja arviointi) esitetään kokonaisvaltainen suunnittelumekanismi ('Yhteentoimiva Eurooppa -agenda'). Asetuksessa ei säädetä rahoitusmekanismista, mutta siinä lisätään EU:n eri rahoitusohjelmien ja asiaankuuluvien kansallisten aloitteiden suunnitteluun uusi ulottuvuus digitalisointitoimien synergioiden edistämiseksi julkisella sektorilla. Luvussa vahvistetaan lisäksi seurantaa ja arviointia koskevat säännöt. (19–20 artikla)

Luvussa 6 (Loppusäännökset) esitetään ehdotukseen liittyvät kustannukset ja sen voimaantulopäivä. (21–22 artikla)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³⁴,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³⁵,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) On tarpeen vahvistaa julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin unionissa käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden kehittämistä, jotta unionin julkishallinnot voivat tehdä yhteistyötä ja tarjota julkisia palveluja yli rajojen. Nykyinen epävirallinen yhteistyö olisi korvattava selkeällä oikeudellisella kehyksellä, joka mahdollistaa yhteentoimivuuden eri hallintotasoilla ja eri hallinnonaloilla ja varmistaa saumattomat tietovirrat rajojen yli todellisia eurooppalaisia digitaalisia palveluja varten. Julkisen sektorin yhteentoimivuudella on merkittävä vaikutus perussopimuksissa vahvistettuun tavaroiden ja palvelujen vapaaseen liikkuvuuteen, koska raskas byrokratia voi luoda merkittäviä esteitä varsinkin pk-yrityksille.
- 2) Jäsenvaltiot ja unioni ovat työskennelleet yli kahden vuosikymmenen ajan tukeakseen hallinnon nykyaikaistamista digitalisaation avulla ja edistääkseen syvää verkottumista, jota aidosti eurooppalainen digitaalinen alue edellyttää. Komission tiedonannossa *2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten* (COM(2021) 118) korostetaan tarvetta nopeuttaa julkisten palvelujen digitalisointia vuoteen 2030 mennessä muun muassa varmistamalla yhteentoimivuus kaikilla hallinnon tasoilla ja kaikissa julkisissa palveluissa. Lisäksi covid-19-pandemia nopeutti digitalisaatiota ja sai julkishallinnot sopeutumaan verkkopohjaiseen toimintamalliin, myös rajat ylittävien digitaalisten julkisten palvelujen osalta, sekä teknologioiden älykkäämpään ja vihreämpään käyttöön Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston

³⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

³⁵ EUVL C [...], [...], s. [...].

asetuksessa (EU) 2021/1119³⁶ asetettujen ilmasto- ja energiatarvoitteiden mukaisesti. Tällä asetuksella pyritään edistämään merkittävästi näiden unionin tavoitteiden saavuttamista luomalla jäsenvaltioiden ja komission välinen yhteistyökehys rajat ylittävää yhteentoimivuutta varten digitaalisten julkisten palvelujen kehittämisen tueksi.

- 3) Uudella hallintorakenteella olisi oltava lakisääteiset valtuudet edistää eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden ja muiden yhteisten yhteentoimivuuksratkaisujen, kuten eritelmien ja sovellusten, kehittämistä. Lisäksi tällä asetuksella olisi luotava selkeä ja helposti tunnistettava merkintä tietyille yhteentoimivuuksratkaisuille. Samoin olisi edistettävä elinvoimaisen yhteisön syntyä avointen hallinnon teknologiaratkaisujen ympärille.
- 4) Koko unionin kattavan, julkisen sektorin yhteentoimivuuteen tähtäävän lähestymistavan johdonmukaisuuden, hyvän hallinnon periaatteen ja henkilötietojen ja muun datan unionin laajuiseen vapaan liikkuvuuden kannalta on tarpeen yhdenmukaistaa sääntöjä mahdollisimman pitkälle kaikilla julkisilla hallinnonaloilla, jotka ovat rekisterinpitäjiä tai julkisten palvelujen mahdollistamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien tarjoajia. Tämä tavoite kattaa komission ja muut unionin toimielimet, muut elimet ja virastot sekä julkisen sektorin elimet jäsenvaltioissa niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla. EU:n virastoilla on tärkeä rooli lakisääteisten raportointitietojen keräämisessä jäsenvaltioilta. Sen vuoksi myös näiden tietojen yhteentoimivuuden olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan.
- 5) Rajat ylittävä yhteentoimivuus ei ole mahdollista ainoastaan jäsenvaltioiden keskitettyjen digitaalisten infrastruktuurien kautta vaan myös hajautetun lähestymistavan avulla. Tämä edellyttää tiedonvaihtoa eri jäsenvaltioiden paikallishallintojen välillä tarvitsematta välttämättä käyttää kansallisia solmukohtia. Sen vuoksi on tarpeen kehittää yhteisiä ratkaisuja kaikilla hallinnon tasoilla, erityisesti eritelmien ja sovellusten osalta. Rajat ylittävän digitaalisen vuorovaikutuksen tarve kasvaa, mikä edellyttää ratkaisuja, joilla nämä tarpeet voidaan täyttää. Tällä asetuksella pyritään helpottamaan ja edistämään tietojenvaihtoa hallinnon kaikkien tasojen välillä.
- 6) Yhteentoimivuus helpottaa unionipolitiikan täytäntöönpanoa, erityisesti sellaisilla osa-alueilla, joilla on vahva kytkös julkiseen sektoriin, kuten oikeus- ja sisäasiat, verotus ja tulli, liikenne, terveydenhuolto, maatalous sekä yritys- ja toimialasääntely. Sektorikohtaiseen yhteentoimivuuteen liittyy kuitenkin riski siitä, että erilaisten tai yhteensopimattomien ratkaisujen käyttöönotto kansallisesti tai hallinnonalakohtaisesti johtaa uusiin digitaalisiin esteisiin, jotka haittaavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja tähän liittyviä liikkumisvapauksia. Lisäksi vaarana on markkinoiden avoimuuden ja kilpailun väheneminen sekä yrityksille ja kansalaisille suunnattujen yleishyödyllisten palvelujen tarjonnan heikentyminen. Sen vuoksi tällä asetuksella olisi helpotettava, edistettävä ja säänneltävä myös hallinnonalojen välistä yhteentoimivuutta.
- 7) Jotta voitaisiin estää hajanaisuus yhteentoimivuuden kehittämisessä unionissa, olisi edistettävä unionin yhteistä käsitystä yhteentoimivuudesta ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa yhteentoimivuuksratkaisuihin. Jäsennellyllä yhteistyöllä olisi tuettava

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

toimenpiteitä, joilla edistetään digivalmiita ja oletusarvoisesti yhteentoimivia toimintapoliittisia järjestelyjä. Lisäksi sillä olisi edistettävä sellaisten digitaalipalveluinfraktuurien ja niiden komponenttien tehokasta hallintaa ja käyttöä julkisen sektorin elimissä ja unionin toimielimissä, muissa elimissä ja virastoissa, jotka mahdollistavat kestävien ja tehokkaiden rajat ylittävien julkisten palvelujen luomisen ja toiminnan.

- 8) Rajat ylittävien yhteentoimivien julkisten palvelujen luomiseksi on tärkeää keskittyä yhteentoimivuuteen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa politiikan muotoilua. Sen vuoksi julkisen organisaation, joka aikoo perustaa uuden verkko- ja tietojärjestelmän tai muuttaa olemassa olevaa verkko- ja tietojärjestelmää niin, että tällä todennäköisesti on suuria vaikutuksia rajat ylittävään yhteentoimivuuteen, olisi tehtävä yhteentoimivuusarviointi. Arviointi on tarpeen, jotta voidaan ymmärtää suunnitellun toimen vaikutusten laajuus ja ehdottaa toimenpiteitä etujen hyödyntämiseksi ja mahdollisten kustannusten huomioon ottamiseksi. Yhteentoimivuusarvioinnin olisi oltava pakollinen kolmessa tapauksessa, jotka liittyvät rajat ylittävään yhteentoimivuuteen. Muissa tapauksissa julkiset organisaatiot voivat päättää suorittaa yhteentoimivuusarvioinnin vapaaehtoisesti.
- 9) Joissakin olosuhteissa voi myös olla järkevää ja taloudellista, että yhteentoimivuusarviointi kattaa enemmän kuin yksittäisen hankkeen, esimerkiksi silloin, kun julkisen sektorin elimet aikovat luoda yhteisen sovelluksen tai käsittelyalustan. Näissä tapauksissa olisi erittäin suotavaa, että arvioinnin tähtäimenä olisi Yhteentoimiva Eurooppa -tavoitteita pidemmälle menevä täyden yhteentoimivuuden saavuttaminen.
- 10) Yhteentoimivuusarvioinnissa olisi arvioitava suunniteltujen toimien vaikutuksia rajat ylittävään verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen ottaen huomioon esimerkiksi näiden vaikutusten alkuperä, luonne, erityisyys ja mittakaava. Arvioinnin tulokset olisi otettava huomioon määritettäessä asianmukaisia toimenpiteitä, jotka on toteutettava verkko- ja tietojärjestelmän luomiseksi tai muuttamiseksi.
- 11) Organisaation olisi julkaistava yhteentoimivuusarvioinnin tulokset verkkosivustollaan. Tulosten julkaiseminen ei saisi vaarantaa teollis- ja tekijänoikeuksia tai liikesalaisuuksia, ja sitä olisi rajoitettava, jos se on perusteltua yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvistä syistä. Henkilötietojen suojaa koskevaa unionin oikeutta olisi noudatettava.
- 12) Yhteentoimivuusratkaisuja etsivien julkisen sektorin elinten tai unionin toimielinten, muiden elinten tai virastojen olisi voitava pyytää muilta julkisen sektorin elimiltä tai unionin toimielimiltä, muilta elimiltä tai virastoilta kyseisten organisaatioiden käyttämää ohjelmistokoodia ja siihen liittyvää dokumentaatiota. Yhteiskäytöstä olisi tultava oletusarvo julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen kesken, ja yhteiskäytöstä kieltäytyminen edellyttäisi lainsäädäntöön nojautuvaa perustelua. Lisäksi julkisen sektorin elinten tai unionin toimielinten, muiden elinten tai virastojen olisi pyrittävä kehittämään uusia yhteentoimivuusratkaisuja tai kehittämään edelleen olemassa olevia yhteentoimivuusratkaisuja.
- 13) Kun julkishallinnot päättävät jakaa ratkaisujaan muille julkishallinnoille tai kansalaisille, ne toimivat yleisen edun mukaisesti. Tämä pätee erityisen hyvin innovatiivisiin teknologioihin: lähdekoodin avoimuus tekee esimerkiksi algoritmeista läpinäkyviä ja mahdollistaa riippumattoman auditoinnin ja rakenneosien uudelleenikäytön. Yhteentoimivuusratkaisujen jakamisessa julkishallintojen kesken

olisi luotava edellytykset julkisen sektorin digitaaliteknologian avoimelle ekosysteemille, joka voi tuottaa monia etuja.

- 14) Seuratessaan yhteentoimivuusratkaisujen johdonmukaisuutta ja ehdottaessaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan niiden yhteensopivuus sellaisten olemassa olevien ratkaisujen kanssa, joilla on sama tarkoitus, Yhteentoimiva Eurooppa - lautakunnan olisi otettava huomioon ratkaisujen vanheneminen.
- (15) Eurooppalaisilla yhteentoimivuuseriaateilla (EIF) olisi varmistettava johdonmukaisuus, ja ne olisi tunnustettava ainoaksi viitekehykseksi unionin lähestymistavalle julkisen sektorin yhteentoimivuutta koskevista asioista. Lisäksi yksittäisten sektorien, hallinnonalojen ja hallintotasojen tarpeisiin voidaan vastata erikoistuneilla yhteentoimivuuspuitteilla. Näiden puitteiden olisi edistettävä pidemmälle yhteentoimivuusratkaisujen toteutusta.
- 16) Eurooppalaisia yhteentoimivuuseriaatteita kehittämään olisi perustettava Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta, jossa olisi muiden muassa yksi edustaja kustakin jäsenvaltiosta. Näin ollen jäsenvaltiot ja muut Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan jäsenet olisivat eurooppalaisten yhteentoimivuuseriaatteiden kehittämisen ja käyttöönoton keskiössä. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan olisi tarvittaessa päivitettävä näitä periaatteita.
- 17) Yleisten eurooppalaisten yhteentoimivuuspuitteiden täydennykseksi laadittavissa erikoistuneissa yhteentoimivuuspuitteissa olisi otettava huomioon unionin tasolla (esimerkiksi terveydenhuoltoalalla) kehitetyt jo olemassa olevat alakohtaiset puitteet, eivätkä ne saisi vaikuttaa niihin.
- 18) Yhteentoimivuus on suoraan yhteydessä avoimiin eritelmiin ja standardeihin ja riippuvainen niiden käytöstä. Sen vuoksi unionin julkisen sektorin olisi voitava sopia monialaisista avoimista eritelmistä ja muista ratkaisuista yhteentoimivuuden edistämiseksi. Uudessa toimintakehyksessä olisi säädettävä selkeästä prosessista, joka koskee tällaisten sovittujen yhteentoimivuusratkaisujen käyttöönottoa ja edistämistä tulevaisuudessa. Tällä tavoin julkinen sektori voisi puhua koordinoitummin yhteisellä äänellä ja edustaa julkisen sektorin tarpeita ja julkisia arvoja laajemmissa keskusteluissa.
- 19) Monia julkisen sektorin käyttämiä yhteentoimivuuseritelmiä voitaisiin johtaa voimassa olevasta unionin lainsäädännöstä. Näin ollen on tarpeen luoda yhteys kaikkien niiden julkisen sektorin verkko- ja tietojärjestelmien eritelmien välille, joita on käytettävä unionin lainsäädännön nojalla. Täytäntöönpanoviranomaisten ei aina ole helppo löytää tarvittavia vaatimuksia viimeisimmässä ja koneellisesti luettavassa muodossa. Keskitetyn asiointipisteen ja tällaisen informaation metatietoja koskevien selkeiden sääntöjen pitäisi auttaa julkisen sektorin elimiä varmistamaan, että niiden digitaalipalvelujen infrastruktuurit ovat nykyisten ja tulevien sääntöjen mukaisia.
- 20) Yhteentoimivuusratkaisujen, niitä koskevan tietämyksen ja yhteentoimivuusyhteisön viitekehykseksi olisi perustettava Yhteentoimiva Eurooppa -portaali. Portaali olisi luotava linkiksi virallisiin lähteisiin, mutta sen olisi oltava avoin myös Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön osallistumiselle ja panokselle.
- 21) Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin olisi asetettava yleisesti saataville ratkaisuja, jotka noudattavat avoimuuteen, teknologianeutraaliuteen ja tietoturvaan tähtääviä eurooppalaisia yhteentoimivuuseriaatteita. Koska avoimen lähdekoodin ansiosta käyttäjät voivat aktiivisesti arvioida ja tutkia ratkaisujen yhteentoimivuutta ja tietoturvasuutta, on tärkeää, että yhteentoimivuusratkaisujen toteutuksen tukena

käytetään avointa lähdekoodia. Tässä yhteydessä olisi edistettävä avoimen lähdekoodin lisenssien käyttöä, jotta voidaan parantaa lisenssien oikeudellista selkeyttä ja vastavuoroista tunnustamista jäsenvaltioissa.

- 22) Tällä hetkellä sähköisesti toimitettavat tai hallinnoidut unionin julkiset palvelut ovat monissa tapauksissa riippuvaisia unionin ulkopuolisista laite- ja ohjelmistotoimittajista. On kuitenkin unionin strategisten etujen mukaista varmistaa, että se säilyttää keskeiset teknologiset valmiudet ja kehittää niitä digitaalisten sisämarkkinoidensa turvaamiseksi ja erityisesti palveluntarjonnan turvaamiseksi, kriittisten verkko- ja tietojärjestelmien suojaamiseksi ja keskeisten palvelujen tarjoamiseksi. Yhteentoimiva Eurooppa -tukitoimien pitäisi auttaa julkishallintoja kehittymään ja tarttumaan uusiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin uusilla toiminta-aloilla rajat ylittävissä yhteyksissä. Yhteentoimivuus on edellytys sille, että vältetään lukkiutuminen tiettyyn teknologiaan, mahdollistetaan tekninen kehitys ja edistetään innovointia, mikä myös parantaisi unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä.
- 23) On tarpeen perustaa hallintomekanismi helpottamaan unionin politiikkojen täytäntöönpanoa yhteentoimivuuden varmistavalla tavalla. Mekanismissa olisi keskityttävä politiikkojen yhteentoimivaan digitaaliseen täytäntöönpanoon sen jälkeen, kun ne on hyväksytty säädösten muodossa, ja sen avulla olisi kehitettävä yhteentoimivuusratkaisuja tarvelähtöisesti. Mekanismin olisi tuettava julkisen sektorin elimiä. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan olisi ehdotettava julkisen sektorin elimiä tukevia hankkeita komissiolle, jonka olisi päätettävä hankkeiden perustamisesta.
- 24) Kaikkien hallinnon tasojen olisi tehtävä yhteistyötä innovatiivisten organisaatioiden, niin yritysten kuin voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen, kanssa julkisten palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja toiminnassa. Julkisen sektorin elinten ja startup-yritysten ja innovatiivisten pk-yritysten välisen GovTech-yhteistyön tukeminen tai pääasiassa kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön tukeminen (CivicTech) on toimiva tapa tukea julkisen sektorin innovointia ja edistää yhteentoimivuuden työkalujen käyttöä yksityisen ja julkisen sektorin kumppaneiden välillä. Tukemalla unionissa avointa GovTech-ekosysteemiä, joka kokoaa yhteen julkiset ja yksityiset toimijat yli rajojen ja jossa on mukana hallinnon eri tasoja, voitaisiin kehittää innovatiivisia aloitteita GovTech-yhteentoimivuusratkaisujen suunnittelua ja käyttöönottoa varten.
- 25) Yhteisten innovointitarpeiden ja -painopisteiden määrittäminen ja keskittyminen yhteisiin GovTech- ja kokeilutoimiin yli rajojen auttaisi unionin julkisen sektorin elimiä jakamaan tietoa riskeistä, saaduista kokemuksista ja innovoinnin tukihankkeiden tuloksista. Näissä toimissa voitaisiin hyödyntää erityisesti unionin runsasta teknologia-alan startup- ja pk-yritysten kirjoa. Menestyksekkäillä GovTech-hankkeilla ja innovaatiotoimilla, joita pilotoitaisiin Yhteentoimiva Eurooppa - innovaatiotoimien muodossa, voitaisiin edistää GovTech-työkalujen ja yhteentoimivuusratkaisujen laajempaa uudelleenkäyttöä.
- 26) Yhteentoimiva Eurooppa -tukitoimenpiteet voisivat hyötyä turvallisista kokeiluympäristöistä varmistaen samalla, että innovointi on vastuullista ja että käyttöön otetaan asianmukaiset riskinhallintatoimenpiteet ja varotoimet. Jotta oikeudellisesta kehyksestä saataisiin innovointiystävällinen, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava ja häiriönsietokykyinen, tällaisia hankkeita olisi voitava toteuttaa sääntelyn testiympäristöissä. Sääntelyn testiympäristöjen olisi koostuttava valvotuista testausympäristöistä, jotka helpottavat innovatiivisten ratkaisujen

kehittämistä ja testaamista ennen kuin ne integroidaan julkisen sektorin verkko- ja tietojärjestelmiin. Sääntelyn testiympäristöjen tavoitteena olisi oltava yhteentoimivuuden edistäminen innovatiivisten ratkaisujen avulla luomalla hallittu koe- ja testausympäristö, jotta varmistetaan ratkaisujen yhdenmukaisuus tämän asetuksen ja muun asiaankuuluvan unionin lainsäädännön ja jäsenvaltioiden lainsäädännön kanssa, parannetaan innovojien ja toimivaltaisten viranomaisten oikeusvarmuutta ja lisätään ymmärrystä uusien ratkaisujen mahdollisuuksista, esiin nousevista riskeistä ja vaikutuksista. Jotta voidaan varmistaa yhdenmukainen täytäntöönpano kaikkialla unionissa ja mittakaavaedut, on aiheellista vahvistaa yhteiset säännöt sääntelyn testiympäristöjen toteutusta varten. Euroopan tietosuojavaltuutettu voi sääntelyn testiympäristöjen yhteydessä määrätä unionin toimielimille ja muille elimille hallinnollisia sakkoja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 58 artiklan 2 kohdan i alakohdan mukaisesti.

- 27) On tarpeen luoda oikeusperusta muihin tarkoituksiin kerättyjen henkilötietojen käytölle tiettyjen yleisen edun mukaisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämiseksi sääntelyn testiympäristössä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 4 kohdan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 6 artiklan mukaisesti. Tämän asetuksen tarkoituksena on luoda oikeusperusta henkilötietojen käsittelylle ainoastaan sääntelyn testiympäristöissä. Kaikenlainen muu tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva henkilötietojen käsittely edellyttäisi erillistä oikeusperustaa.
- 28) Yhteentoimivuuskysymysten tuntemusta on parannettava erityisesti julkisen sektorin työntekijöiden keskuudessa. Jatkuva koulutus on tältä osin keskeistä, ja aiheeseen liittyvää yhteistyötä ja koordinoitua olisi edistettävä. Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja koskevan koulutuksen lisäksi kaikkien aloitteiden olisi mahdollisuuksien mukaan perustuttava tai tukeuduttava kokemusten ja ratkaisujen jakamiseen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon.
- 29) Jotta voidaan luoda mekanismi, jolla helpotetaan julkisen sektorin elinten keskinäistä oppimista ja parhaiden käytäntöjen jakamista Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen toteuttamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa, on tarpeen vahvistaa vertaisarviointiprosessia koskevat säännökset. Vertaisarviointien avulla voidaan saada arvokasta tietoa ja antaa suosituksia arvioinnin kohteena olevalle julkisen sektorin elimelle. Ne voisivat erityisesti helpottaa teknologioiden, työkalujen, toimenpiteiden ja prosessien siirtoa vertaisarviointiin osallistuvien jäsenvaltioiden kesken. Ne luovat toimivan polun parhaiden käytäntöjen jakamiselle yhteentoimivuuskyvyltään erilaisten jäsenvaltioiden kesken. Jotta voidaan varmistaa, että vertaisarviointiprosessi on kustannustehokas ja tuottaa selkeitä ja vakuuttavia tuloksia, ja jotta voidaan myös välttää tarpeeton rasite, komissio voi antaa ohjeistusta tällaisten vertaisarviointien parhaista toteutustavoista esiin nousseiden tarpeiden perusteella ja kuultuaan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa.
- 30) Jotta voidaan kehittää jäsennellyn Yhteentoimiva Eurooppa -yhteistyön yleistä suuntaa julkisten palvelujen digitaalisen yhteenliittämisen ja yhteentoimivuuden edistämiseksi unionissa ja valvoa tähän yhteistyöhön liittyviä strategisia ja käytännön toimia, olisi perustettava Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan olisi tehtäviään hoitaessaan otettava huomioon olemassa olevia verkko- ja tietojärjestelmiä varten jo käyttöön otetut rajat ylittävää yhteentoimivuutta koskevat säännöt ja ratkaisut.

- 31) Tiettyjen jo perustettujen unionin elinten, kuten Euroopan datainnovaatiolautakunnan ja eurooppalaisen terveysdata-avaruuden neuvoston, tehtävänä on muun muassa parantaa yhteentoimivuutta tietyllä hallinnonalalla tai toimintapoliittisella tasolla. Minkään olemassa olevan elimen tehtävänä ei kuitenkaan ole käsitellä kaikkien sellaisten verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävää yhteentoimivuutta, joita käytetään julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin unionissa. Tällä asetuksella perustettavan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan olisi tuettava unionin elimiä, jotka työskentelevät julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin unionissa käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden kannalta merkityksellisten politiikkojen, toimien ja ratkaisujen parissa, esimerkiksi semanttisen yhteentoimivuuden osalta data-avaruuksien datan siirrettävyyttä ja uudelleenkäytettävyyttä varten. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan olisi oltava vuorovaikutuksessa kaikkien asiaankuuluvien unionin elinten kanssa, jotta voidaan varmistaa rajat ylittävää yhteentoimivuutta koskevien toimien ja alakohtaisten toimien johdonmukaisuus ja synergiat.
- 32) Julkisen sektorin yhteentoimivuuden eteenpäin vieminen edellyttää asiantuntijoiden, alan käytännön toimijoiden, käyttäjien ja asiasta kiinnostuneen yleisön aktiivista osallistumista ja sitoutumista kaikissa jäsenvaltioissa hallinnon kaikilla tasoilla sekä myös kansainvälisten kumppanien ja yksityisen sektorin mukaan ottamista. Jotta voitaisiin hyödyntää niiden asiantuntemusta, osaamista ja luovuutta, tarvitaan erityinen avoin foorumi ('Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö') auttamaan kanavoimaan palautetta, käyttäjätarpeita ja operatiivisia tarpeita sekä tunnistamaan jatkokehitysaloja ja tukemaan EU:n yhteentoimivuusyhteistyön painopistealueiden kartoittamista. Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön perustamisella olisi tuettava yhteentoimivuuden kannalta keskeisten strategisten ja operatiivisten toimijoiden välistä koordinoitua ja yhteistyötä.
- 33) Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön olisi oltava avoin kaikille asiasta kiinnostuneille. Siihen liittymisestä olisi tehtävä mahdollisimman helppoa ilman turhia esteitä tai hallinnollisia rasitteita. Yhteisön olisi saatettava yhteen julkisia ja yksityisiä sidosryhmiä, myös kansalaisia, joilla on asiantuntemusta rajat ylittävän yhteentoimivuuden alalta ja jotka edustavat eri taustoja, kuten tiedelaitoksia, tutkimusta ja innovointia, koulutusta, standardointia ja eritelmien laadintaa, yrityksiä ja julkishallintoa kaikilta tasoilta.
- 34) Jotta tässä asetuksessa vahvistetut säännöt vietäisiin tehokkaasti käytäntöön, on tarpeen nimetä täytäntöönpanosta vastaavat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset. Monissa jäsenvaltioissa tietyillä toimintatahoilla on jo yhteentoimivuuden kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Nämä tahot voisivat ottaa hoitaakseen tämän asetuksen mukaisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän.
- 35) Olisi laadittava erityinen Yhteentoimiva Eurooppa -agenda unionin tärkeimmäksi yhteentoimivuuksien ratkaisuihin tehtävien julkisten investointien koordinoituvaksi. Siinä olisi esitettävä kattava yleiskuva alan rahoitusmahdollisuuksista ja rahoitussitoumuksista, ja sen olisi mahdollisuuksien mukaan katettava asiaan liittyvät unionin ohjelmat. Näin voitaisiin edistää synergioita, koordinoita yhteentoimivuuden kehittämiseen liittyvää rahoitustukea ja välttää päällekkäisyyksiä.
- 36) Olisi kerättävä tietoa, jotta voidaan arvioida tämän asetuksen tuloksellisuutta suhteessa sen tavoitteisiin ja suorittaa sille arviointi paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten sopimuksen³⁷ 22 kohdan mukaisesti. Sen vuoksi

³⁷ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

komission olisi seurattava asetuksen toimintaa ja suoritettava sille arviointi. Arvioinnin olisi perustettava viiteen kriteeriin: tehokkuus, tuloksellisuus, relevanssi, johdonmukaisuus ja EU-tason lisäarvo. Arvioinnin olisi myös toimittava pohjana mahdollisten jatkotoimien vaikutustenarvioinnille. Seurannassa olisi otettava huomioon olemassa olevat tietolähteet ja seurantaprosessit.

- 37) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän asetuksen täytäntöönpanolle, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa vahvistaa sääntöjä ja edellytyksiä, jotka koskevat sääntelyn testiympäristöjen perustamista ja toimintaa.
- 38) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on julkishallintojen koko unionin laajuinen yhteentoimivuus, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Samassa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden saavuttamiseksi erityisesti sisämarkkinoiden lujittamisen osalta.
- 39) Tämän asetuksen soveltamista olisi lykättävä kolmella kuukaudella sen voimaantulosta, jotta jäsenvaltioilla ja unionin toimielimillä, muilla elimillä ja virastoilla olisi riittävästi aikaa valmistautua sen soveltamiseen. Tämä aika on tarpeen Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan ja Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön perustamiseksi sekä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja yhteentoimivuuskoordinaattorien nimeämiseksi.
- 40) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725³⁸ 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa...

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa säädetään toimenpiteistä, joilla edistetään julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin unionissa käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta rajojen yli vahvistamalla julkisen sektorin yhteentoimivuuden yhteiset säännöt ja koordinoitupuitteet tavoitteena edesauttaa yhteentoimivan Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen infrastruktuurin kehittymistä.
2. Tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden julkisen sektorin elimiin ja unionin toimielimiin, muihin elimiin ja virastoihin, jotka tarjoavat tai hallinnoivat julkisten palvelujen sähköisen toimittamisen tai hallinnoinnin mahdollistavia verkko- tai tietojärjestelmiä.

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'rajat ylittävällä yhteentoimivuudella' eri jäsenvaltioiden julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen käyttämien verkko- ja tietojärjestelmien kykyä keskinäiseen vuorovaikutukseen jakamalla dataa sähköisen viestinnän avulla;
- 2) 'verkko- ja tietojärjestelmällä' verkko- ja tietojärjestelmää sellaisena kuin se on määriteltynä toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi koko unionissa ja direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annettavaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä koskevan ehdotuksen [NIS 2 -ehdotus] 4 artiklan 1 alakohdassa;
- 3) 'yhteentoimivuusratkaisulla' teknistä eritelmaa, kuten standardia, tai muuta ratkaisua, kuten viitekehystä, ohjeistoa ja sovellusta, jossa kuvataan oikeudellisia, organisatorisia, semanttisia tai teknisiä vaatimuksia, jotka verkko- ja tietojärjestelmän on täytettävä rajat ylittävän yhteentoimivuuden parantamiseksi;
- 4) 'julkisen sektorin elimellä' direktiivin (EU) 2019/1024 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä julkisen sektorin elintä;
- 5) 'datalla' eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta annetun asetuksen (EU) 2022/868³⁹ (datanhallinta-asetus) 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä dataa;
- 6) 'koneluettavalla' direktiivin (EU) 2019/1024 2 artiklan 13 alakohdassa määriteltyä koneellisesti luettavaa muotoa;
- 7) 'GovTechillä' julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välistä teknologiapohjaista yhteistyötä, joka tukee julkisen sektorin digitalisaatiota;
- 8) 'standardilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁴⁰ 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä standardia;
- 9) 'ylimmällä johdolla' kaikkein ylimpään johtotasoon kuuluvaa johtajaa tai hallinto- tai koordinointi- ja valvontaelintä unionin kunkin toimielimen, muun elimen tai viraston korkean tason hallintojärjestelyjen mukaisesti.

3 artikla

Yhteentoimivuusarviointi

1. Kun julkisen sektorin elin tai unionin toimielin, muu elin tai virasto aikoo perustaa julkisten palvelujen sähköisen tarjoamisen tai hallinnoinnin mahdollistavan uuden verkko- ja tietojärjestelmän tai muuttaa merkittävästi olemassa olevaa tällaista järjestelmää, sen on arvioitava vaikutukset rajat ylittävään yhteentoimivuuteen ('yhteentoimivuusarviointi') seuraavissa tapauksissa:

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (datanhallinta-asetus) (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 1).

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

- a) suunniteltu perustaminen tai muutos vaikuttaa yhteen tai useampaan verkko- ja tietojärjestelmään, joita käytetään rajat ylittävien palvelujen tarjoamiseen useilla hallinnonaloilla tai useissa hallinnoissa;
- b) suunniteltu perustaminen tai muutos todennäköisesti johtaa rajat ylittävien palvelujen tarjoamiseen käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien hankintoihin, jotka ylittävät direktiivin 2014/24/EU 4 artiklassa säädetyn kynnyksarvon;
- c) suunniteltu perustaminen tai muutos koskee unionin ohjelmista rahoitettua verkko- ja tietojärjestelmää, jota käytetään rajat ylittävien palvelujen tarjoamiseen.

Asianomainen julkisen sektorin elin tai unionin toimielin, muu elin tai virasto voi suorittaa yhteentoimivuusarvioinnin myös muissa tapauksissa.

2. Yhteentoimivuusarviointi on suoritettava ennen sitovia päätöksiä uutta tai muutettavaa verkko- ja tietojärjestelmää koskevista oikeudellisista, organisatorisista, semanttisista tai teknisistä vaatimuksista. Samalla yhteentoimivuusarvioinnilla voidaan kattaa useita vaatimuksia ja useita verkko- ja tietojärjestelmiä.

Asianomaisen julkisen sektorin elimen tai unionin toimielimen, muun elimen tai viraston on julkaistava yhteentoimivuusarvioinnin tulokset verkkosivustollaan.

3. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja yhteentoimivuuskoordinaattorien on annettava tarvittavaa tukea yhteentoimivuusarvioinnin suorittamiseksi. Komissio voi tarjota teknisiä työkaluja arvioinnin tueksi.

4. Yhteentoimivuusarvioinnin on sisällettävä vähintään

- a) kuvaus aiotusta toimenpiteestä ja sen vaikutuksista yhden tai useamman verkko- ja tietojärjestelmän yhteentoimivuuteen rajojen yli, mukaan lukien kyseisten verkko- ja tietojärjestelmien mukauttamisen arvioidut kustannukset;
- b) kuvaus siitä, missä määrin kyseiset verkko- ja tietojärjestelmät ovat toimenpiteen jälkeen linjassa eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden (*European Interoperability Framework*, EIF) ja Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kanssa ja ovatko järjestelmät enemmän linjassa niiden kanssa toimenpiteen jälkeen verrattuna tilanteeseen ennen toimenpidettä;
- c) kuvaus sovellusrajapinnoista, jotka mahdollistavat rajat ylittävän vuorovaikutuksen kannalta merkityksellisen datan koneidenvälisen vaihdon muiden verkko- ja tietojärjestelmien kanssa.

5. Asianomaisen julkisen sektorin elimen tai unionin toimielimen, muun elimen tai viraston on kuultava vaikutusten kohteena olevien palvelujen vastaanottajia tai näiden edustajia suunnitellusta toimenpiteestä, jos se vaikuttaa suoraan vastaanottajiin. Tämä kuuleminen ei saa vaikuttaa kaupallisten tai yleisten etujen suojaan tai järjestelmien tietoturvaan.

6. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta antaa viimeistään... päivänä...kuuta... [vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] ohjeistusta, kuten käytännön tason tarkistusluetteloita, yhteentoimivuusarvioinnin sisällöstä.

4 artikla

Yhteentoimivuusratkaisujen jakaminen ja uudelleenkäyttö julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen välillä

1. Julkisen sektorin elimen tai unionin toimielimen, muun elimen tai viraston on asetettava pyynnöstä minkä tahansa toisen tällaisen tahon saataville yhteentoimivuusratkaisut, jotka tukevat sen sähköisesti tarjoamia tai hallinnoimia julkisia palveluja. Jaettavaan sisältöön on sisällyttävä tekninen dokumentaatio ja tarvittaessa dokumentoitu lähdekoodi. Tätä jakamisvelvollisuutta ei sovelleta seuraaviin yhteentoimivuusratkaisuihin:
 - a) ratkaisut, jotka tukevat sellaisia prosesseja, jotka eivät sisälly kyseisen julkisen sektorin elimen tai unionin toimielimen, muun elimen tai viraston julkiseen tehtävään, sellaisena kuin se on määritelty laissa tai muussa sitovassa säännöstyössä, tai jos tällaisia ei ole, sellaisena kuin se on määritelty kyseisen jäsenvaltion tai unionin hallinnon yleisen hallintokäytännön mukaisesti, edellyttäen, että julkisen tehtävän sisältö on läpinäkyvä ja sitä voidaan tarkistaa;
 - b) ratkaisut, joiden suhteen kolmansilla osapuolilla on jakamisen kieltäviä teollis- ja tekijänoikeuksia;
 - c) ratkaisut, joiden käyttö on estetty tai rajoitettua seuraavista syistä:
 - i) kyseessä ovat neuvoston direktiivin 2008/114/EY⁴¹ 2 artiklan d alakohdan määritelmän mukaiset elintärkeän infrastruktuurin suojaamiseen liittyvät arkaluonteiset tiedot;
 - ii) maanpuolustuksellisten etujen tai yleisen turvallisuuden suojeleminen.
2. Jotta uudelleenkäyttävä taho voi hallinnoida yhteentoimivuusratkaisua itsenäisesti, jakavan tahon on määriteltävä uudelleenkäyttävälle taholle annettavat takeet yhteistyön, tuen ja ylläpidon osalta. Ennen yhteentoimivuusratkaisun käyttöönottoa uudelleenkäyttävän tahon on toimitettava jakavalle taholle ratkaisusta arvio, joka koskee sen kykyä hallita itsenäisesti uudelleenkäytetyn yhteentoimivuusratkaisun kyberturvallisuutta ja jatkokehitystä.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa säädetty velvoite voidaan täyttää julkaisemalla kyseinen sisältö Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa tai siihen liitettyssä portaalissa, kokoelmassa tai tietokannassa. Tällöin jakavaan tahoon ei sovelleta tämän artiklan 2 kohtaa. Julkaisemisen Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa suorittaa komissio jakavan tahon pyynnöstä.
4. Yhteentoimivuusratkaisua käyttävä julkisen sektorin elin tai unionin toimielin, muu elin tai virasto tai kolmas osapuoli voi mukauttaa sitä omiin tarpeisiinsa. Jos yhteentoimivuusratkaisu on julkistettu 3 kohdan mukaisesti, mukautettu yhteentoimivuusratkaisu on julkistettava samalla tavalla.
5. Jakavat ja uudelleenkäyttävät tahot voivat tehdä sopimuksen yhteentoimivuusratkaisun jatkokehittämisen kustannusten jakautumisesta.

⁴¹ Neuvoston direktiivi 2008/114/EY, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

2 luku

Yhteentoimivuusratkaisut

5 artikla

Yleiset periaatteet

1. Komissio julkaisee Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut ja eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (*European Interoperability Framework*, EIF) Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa avoimessa, koneluettavassa, esteettömässä⁴², löydettävissä olevassa ja uudelleenkäytettävässä muodossa ja mahdollisuuksien mukaan metatiedoin kuvailtuna.
2. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta seuraa kehitettyjen tai suositeltujen yhteentoimivuusratkaisujen yleistä johdonmukaisuutta ja ehdottaa tarvittaessa toimenpiteitä, joilla varmistetaan niiden yhteensopivuus muiden sellaisten yhteentoimivuusratkaisujen kanssa, jotka palvelevat samaa yhteistä tarkoitusta, ja tukee tarvittaessa ratkaisujen täydentävyyttä suhteessa uusiin teknologioihin tai siirtymistä uusiin teknologioihin.

6 artikla

Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet ja erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet

1. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta muotoilee eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF)⁴³ ja esittää niitä komissiolle hyväksyttäväksi. Komissio päättää, hyväksyykö se ne. Komissio julkaisee yhteentoimivuusperiaatteet *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Yhteentoimivuusperiaatteet koostuvat mallista ja suosituksista oikeudellista, organisatorista, semanttista ja teknistä yhteentoimivuutta varten ja ne on osoitettu kaikille tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluville tahoille niiden verkko- ja tietojärjestelmien välistä vuorovaikutusta varten. Periaatteet on otettava huomioon 3 artiklan 4 kohdan b alakohdan ja 3 artiklan 6 kohdan mukaisessa yhteentoimivuusarvioinnissa.
3. Komissio voi Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa kuultuaan hyväksyä muita yhteentoimivuuspuitteita ('erikoistuneita yhteentoimivuuspuitteita'), joissa keskitytään tiettyjen hallinnonalojen tai hallintotasojen tarpeisiin. Erikoistuneiden yhteentoimivuuspuitteiden on perustuttava eurooppalaisiin yhteentoimivuusperiaatteisiin. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan on arvioitava erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet sen suhteen, ovatko ne linjassa eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden kanssa. Komissio julkaisee erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.
4. Jos jäsenvaltio laatii kansallisia yhteentoimivuuspuitteita tai muita asiaan liittyviä periaatteita, strategioita tai ohjeistoja, sen on otettava huomioon eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet.

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁴³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet – täytäntöönpanostrategia*, COM(2017) 0134 final.

7 artikla

Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut

Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta suosittelee yhteentoimivuusratkaisuja unionissa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävää yhteentoimivuutta varten. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan suosittelemassa yhteentoimivuusratkaisussa on oltava merkintä 'Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisu' ja se on julkaistava Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

8 artikla

Yhteentoimiva Eurooppa -portaali

1. Komissio perustaa unionissa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden keskitetyksi tietopisteeksi Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin. Portaalin on oltava käytettävissä sähköisesti ja maksutta. Portaalissa on oltava vähintään seuraava sisältö:
 - a) linkit Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuihin;
 - b) linkit muihin unionipolitiikkoihin liittyviin yhteentoimivuusratkaisuihin, joilla ei ole 'Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisu'-merkintää, mutta jotka täyttävät 2 kohdassa asetetut vaatimukset;
 - c) linkit asetuksen (EU) N:o 1025/2012 13 artiklan mukaisesti viittausasiakirjoina käytettäviin tieto- ja viestintätekniikan teknisiin eritelmiin;
 - d) linkit 11 ja 12 artiklassa tarkoitettujen sääntelyn testiympäristöjen yhteydessä tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä koskevaan informaatioon, jos on havaittu asetuksen (EU) 2016/679 35 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 39 artiklassa tarkoitettuja rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia merkittäviä riskejä, sekä linkit informaatioon reagointimekanismeista, joilla näitä riskejä voidaan vähentää nopeasti. Julkaistussa informaatioissa voidaan esittää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin koko sisältö;
 - e) menetelmät 16 artiklassa tarkoitetun Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön jäsenten yhteydenpidon edistämiseksi, esimerkiksi palautejärjestelmä, jonka avulla jäsenet voivat esittää näkemyksensä Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan ehdottamista toimenpiteistä tai ilmaista kiinnostuksensa osallistua tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyviin toimiin;
 - f) linkit 20 artiklassa tarkoitettuihin yhteentoimivuuteen liittyviin seurantatietoihin;
 - g) kansalaisille ja kansalaisjärjestöille suunnattu mahdollisuus antaa palautetta julkaistusta sisällöstä.
2. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi ehdottaa komissiolle muiden yhteentoimivuusratkaisujen tai niiden viitteiden julkaisemista portaalissa. Tällaisten ratkaisujen on täytettävä seuraavat edellytykset:
 - a) niihin ei saa kohdistua kolmannen osapuolen oikeuksia, eivätkä ne saa sisältää henkilötietoja tai luottamuksellista informaatiota;

- b) niiden on oltava pitkälti linjassa Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kanssa, mikä voidaan osoittaa julkaisemalla 3 artiklassa tarkoitetun yhteentoimivuusarvioinnin tulokset;
 - c) ne on asetettava saataville lisenssillä, joka mahdollistaa uudelleenkäytön ainakin muiden julkisen sektorin elinten tai unionin toimielinten, muiden elinten tai virastojen toimesta, tai julkaistava avoimena lähdekoodina. Avoimen lähdekoodin lisenssillä tarkoitetaan lisenssiä, jolla oikeudenhaltija yksipuolisesti sallii ohjelmiston uudelleenkäytön kaikkiin määrättyihin käyttötarkoituksiin ja asettaa ohjelmiston lähdekoodin käyttäjien saataville;
 - d) niitä on säännönmukaisesti ylläpidettävä kyseisen yhteentoimivuusratkaisun omistajan vastuulla.
3. Jos julkisen sektorin elin tai unionin toimielin, muu elin tai virasto ylläpitää vastaavankaltaista portaalia, kokoelmaa tai tietokantaa, sen on varmistettava yhteentoimivuus Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin kanssa. Jos tällaiset portaalit keräävät avoimen lähdekoodin ratkaisuja, niiden on mahdollistettava Euroopan unionin yleisen lisenssin (EURL) käyttö.
 4. Komissio voi antaa yhteentoimivuusohjeistusta 3 kohdassa tarkoitettuja vastaavankaltaisia portaalaja varten.

3 luku

Yhteentoimiva Eurooppa -tukitoimet

9 artikla

Unionipolitiikkojen täytäntöönpanon tukihankkeet

1. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi ehdottaa komissiolle hankkeita ('unionipolitiikkojen täytäntöönpanon tukihankkeita'), joilla tuetaan julkisen sektorin elimiä unionipolitiikkojen digitaalisessa täytäntöönpanossa niin, että varmistetaan sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus rajojen yli.
2. Unionipolitiikkojen täytäntöönpanon tukihankkeiden on katettava:
 - a) olemassa olevat Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut, joita pidetään tarpeellisina kyseisen unionipolitiikan vaatimusten digitaalisessa täytäntöönpanossa;
 - b) kehittämistä vaativat puuttuvat Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisut, joita pidetään tarpeellisina kyseisen unionipolitiikan vaatimusten digitaalisessa täytäntöönpanossa;
 - c) muut suositellut tukitoimenpiteet, kuten koulutukset tai vertaisarvioinnit.
3. Komissio määrittelee Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa kuultuaan tukihankkeen laajuuden, aikataulun, tarvittavan eri hallinnonalojen ja hallintotasojen osallistumisen sekä työmenetelmät. Jos komissio on jo tehnyt ja julkaissut 3 artiklan mukaisen yhteentoimivuusarvioinnin, sen tulokset on otettava huomioon tukihanketta perustettaessa.
4. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi ehdottaa unionipolitiikan täytäntöönpanon tukihankkeen vahvistamiseksi 11 artiklassa tarkoitetun sääntelyn testiympäristön perustamista.

5. Unionipolitiikan täytäntöönpanon tukihankkeen tulokset ja hankkeessa kehitetyt yhteentoimivuusratkaisut on asetettava avoimesti saataville ja julkistettava Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

10 artikla

Innovaatiotoimet

1. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi ehdottaa komissiolle innovaatiotoimia, joilla tuetaan innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa EU:ssa.
2. Innovaatiotoimien on täytettävä seuraavat edellytykset:
 - a) niiden on osaltaan edistettävä olemassa olevien tai uusien Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kehitystä;
 - b) niissä on oltava mukana GovTech-alan toimijoita.
3. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi ehdottaa innovaatiotoimien kehittämisen tueksi sääntelyn testiympäristön perustamista.
4. Komissio asettaa innovaatiotoimien tulokset avoimesti saataville Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

11 artikla

Sääntelyn testiympäristöjen perustaminen

1. Sääntelyn testiympäristöjen on tarjottava rajoitetun ajan ennen käyttöönottoa valvottu ympäristö sellaisten innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämiseksi, testaamiseksi ja validoinnille, joilla tuetaan sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta rajojen yli.
2. Sääntelyn testiympäristöjä on ylläpidettävä osallistuvien julkisen sektorin elinten vastuulla ja, jos testiympäristöön sisältyy julkisen sektorin elinten suorittamaa henkilötietojen käsittelyä, muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten valvonnassa tai, jos testiympäristöön sisältyy henkilötietojen käsittelyä unionin toimielimissä, muissa elimissä tai virastoissa, Euroopan tietosuojavaltuutetun vastuulla.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun sääntelyn testiympäristön perustamisella on pyrittävä edistämään seuraavia tavoitteita:
 - a) edistetään innovointia ja helpotetaan innovatiivisten digitaalisten yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa julkisia palveluja varten;
 - b) helpotetaan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välistä rajat ylittävää yhteistyötä ja luodaan synergioita julkisten palvelujen tarjonnassa;
 - c) helpotetaan avoimen eurooppalaisen GovTech-ekosysteemin kehittymistä, mukaan lukien yhteistyö pk- ja startup-yritysten kanssa;
 - d) syvennetään viranomaisten ymmärrystä innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden mahdollisuuksista tai esteistä, kuten oikeudellisista esteistä;

- e) tuetaan osaltaan Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kehitystä ja päivittämistä.
4. Sääntelyn testiympäristöillä on osallistuvien viranomaisten yhteistyön avulla osaltaan parannettava oikeusvarmuutta tämän asetuksen ja soveltuvien osin muun unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi.
5. Kuultuaan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa ja, jos sääntelyn testiympäristö sisältäisi henkilötietojen käsittelyä, Euroopan tietosuojavaltuutettua, komissio antaa vähintään kolmen osallistuvan julkisen sektorin elimen yhteisestä pyynnöstä luvan sääntelyn testiympäristön perustamiseen. Tämä kuuleminen ei saisi korvata asetuksen (EU) 2016/679 36 artiklassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 40 artiklassa tarkoitettua ennakko kuulemistä. Jos yksi tai useampi unionin toimielin, muu elin tai virasto perustaa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävää yhteentoimivuutta tukeville yhteentoimivuusratkaisuille sääntelyn testiympäristön, johon julkisen sektorin elimet voivat osallistua myöhemmin, lupaa ei tarvita.

12 artikla

Osallistuminen sääntelyn testiympäristöihin

1. Osallistuvien julkisen sektorin elinten on varmistettava, että siltä osin kuin innovatiiviseen yhteentoimivuusratkaisuun liittyy henkilötietojen käsittelyä tai se muutoin kuuluu muiden dataan pääsyä tarjoavien tai sitä tukevien kansallisten viranomaisten valvonnan piiriin, kansalliset tietosuojaviranomaiset ja kyseiset muut kansalliset viranomaiset ovat mukana sääntelyn testiympäristön toiminnassa. Osallistuvat julkisen sektorin elimet voivat tarvittaessa sallia muiden GovTech-ekosysteemin toimijoiden, kuten kansallisten tai eurooppalaisten standardointiorganisaatioiden, ilmoitettujen laitosten, tutkimus- ja kokeilulaboratorioiden, innovaatiokeskusten ja yritysten, jotka haluavat testata innovatiivisia yhteentoimivuusratkaisuja, osallistumisen sääntelyn testiympäristöön. Yhteistyötä voidaan harkita myös sellaisten kolmansien maiden kanssa, jotka perustavat mekanismeja julkisen sektorin innovatiivisten yhteentoimivuusratkaisujen tueksi.
2. Osallistuminen sääntelyn testiympäristöön on rajattava ajanjaksoon, joka on asianmukainen hankkeen monimutkaisuuden ja laajuuden kannalta, ja joka tapauksessa enintään kahteen vuoteen sääntelyn testiympäristön perustamisesta. Osallistumista voidaan jatkaa enintään yhdellä vuodella, jos se on tarpeen testiympäristön tarkoituksen täyttämiseksi.
3. Sääntelyn testiympäristöön osallistumisen on perustuttava osallistujien laatimaan suunnitelmaan, jossa otetaan tapauksen mukaan huomioon muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tai Euroopan tietosuojavaltuutetun näkemykset. Suunnitelman on sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:
- a) kuvaus osallistujista ja niiden rooleista, suunnitellusta innovatiivisesta yhteentoimivuusratkaisusta ja sen käyttötarkoituksesta sekä asiaankuuluvasta kehittämis-, testaus- ja validointiprosessista;
 - b) kyseessä olevat erityiset sääntelykysymykset ja sääntelyn testiympäristöä valvovilta viranomaisilta odotettava ohjeistus;

- c) osallistujien ja viranomaisten sekä muiden sääntelyn testiympäristössä mukana olevien toimijoiden välistä yhteistyötä koskevat säännöt;
 - d) riskinhallinta- ja -seurantamekanismi mahdollisten riskien tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi;
 - e) keskeiset välitavoitteet, jotka osallistujien on saavutettava, jotta yhteentoimivuusratkaisu voidaan katsoa käyttöön otettavaksi;
 - f) arviointi- ja raportointivaatimukset ja mahdolliset jatkotoimet;
 - g) jos käsitellään henkilötietoja, maininta kyseessä olevista henkilötietoryhmistä, henkilötietojen käsittelyn tarkoituksista sekä käsittelyyn osallistuvista toimijoista ja niiden roolista.
4. Osallistuminen sääntelyn testiympäristöön ei saa vaikuttaa testiympäristöä valvovien viranomaisten valvontavaltuuksiin ja korjaavia toimenpiteitä koskeviin oikeuksiin.
5. Sääntelyn testiympäristön osallistujat ovat sovellettavan unionin lainsäädännön ja jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla vastuussa kaikista vahingoista, joita ne aiheuttavat osallistuessaan sääntelyn testiympäristöön.
6. Sääntelyn testiympäristössä voidaan käsitellä henkilötietoja seuraavin edellytyksin:
- a) innovatiivisen yhteentoimivuusratkaisun kehittämisellä pyritään turvaamaan yleinen etu pyrittäessä saavuttamaan korkea tehokkuus ja laatu julkishallinnossa ja julkisissa palveluissa,
 - b) käsiteltävät tiedot rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen testiympäristössä kehitettävän tai testattavan yhteentoimivuusratkaisun toiminnan kannalta, eikä toimintaa voida tuloksellisesti saavuttaa käsittelemällä anonymisoituja, synteettisiä tai muunlaisia muita kuin henkilötietoja,
 - c) käytössä on tehokkaat seurantamekanismit, joiden avulla voidaan tunnistaa, voiko testiympäristön toiminnan aikana syntyä asetuksen (EU) 2016/679 35 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 39 artiklassa tarkoitettuja rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia merkittäviä riskejä, sekä reagointimekanismi, jolla näitä riskejä voidaan lieventää nopeasti ja tarvittaessa lopettaa tietojen käsittely,
 - d) kaikki käsiteltävät henkilötiedot ovat toiminnallisesti erillisessä, itsenäisessä ja suojatussa tietojenkäsittely-ympäristössä osallistujien valvonnassa, ja ainoastaan valtuutetuilla henkilöillä on pääsy kyseisiin tietoihin,
 - e) käsiteltyjä henkilötietoja eivät saa lähettää, siirtää tai muutoin saada käyttöönsä muut tahot, jotka eivät ole testiympäristön osallistujia, eikä niitä saa siirtää muille osapuolille kuin testiympäristön osallistujille,
 - f) henkilötietojen käsittely ei vaikuta henkilötietojen suojaa koskevassa unionin lainsäädännössä, erityisesti asetuksen (EU) 2016/679 22 artiklassa ja asetuksen (EU) 2018/1725 24 artiklassa, säädettyihin rekisteröityjen oikeuksiin,
 - g) kaikki testiympäristössä käsitellyt henkilötiedot suojataan asianmukaisin teknisin ja organisatorisin keinoin ja poistetaan, kun osallistuminen testiympäristöön on päättynyt tai henkilötietojen säilytysaika päättyy,
 - h) henkilötietojen käsittelyä koskevat lokitiedot säilytetään testiympäristöön osallistumisen ajan ja rajoitetun ajan osallistumisen päättymisen jälkeen, yksinomaan ja ainoastaan niin kauan kuin se on tarpeen unionin tai

jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisten vastuuvastuun ja dokumentointia koskevien velvoitteiden täyttämiseksi,

- i) täydellinen ja yksityiskohtainen kuvaus yhteentoimivuusratkaisun koulutus-, testaus- ja validointiprosessista ja -perusteista säilytetään yhdessä testaustulosten kanssa osana teknistä dokumentaatiota ja toimitetaan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnalle ja
 - j) Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa on saatavilla lyhyt tiivistelmä testiympäristössä kehitetystä yhteentoimivuusratkaisusta, sen tavoitteista ja odotetuista tuloksista.
7. Osallistuvien julkisen sektorin elinten on toimitettava Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnalle ja komissiolle kausiraportit ja loppuraportti sääntelyn testiympäristöjen tuloksista, mukaan lukien testiympäristöjen rakennetta koskevat hyvät käytännöt, saadut kokemukset ja suositukset, ja tarvittaessa tämän asetuksen ja muun testiympäristössä valvotun unionin lainsäädännön kehityksestä. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta antaa komissiolle sääntelyn testiympäristön tuloksista lausunnon, jossa täsmennetään tarvittaessa toimet, joita tarvitaan sellaisten uusien yhteentoimivuusratkaisujen toteuttamiseksi, joilla edistetään sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävää yhteentoimivuutta.
8. Komissio varmistaa, että sääntelyn testiympäristöjä koskevat tiedot ovat saatavilla Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.
9. Siirretään komissiolle valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan sääntelyn testiympäristöjen perustamista ja toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja edellytykset, mukaan lukien kelpoisuusperusteet ja menettely, jota sovelletaan testiympäristöön hakemista, valintaa, siihen osallistumista ja siitä poistumista varten, sekä osallistujien oikeudet ja velvollisuudet.
10. Jos sääntelyn testiympäristössä käytetään tekoälyä, sovelletaan tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja tiettyjen unionin säädösten muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [asetusehdotuksen] (tekoälysäädös) 53 ja 54 artiklassa vahvistettuja sääntöjä, jos ne ovat ristiriidassa tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen kanssa.

13 artikla

Koulutus

1. Komissio tuottaa Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan avustuksella koulutusmateriaaleja eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden ja Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen käytöstä. Julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen on järjestettävä verkko- ja tietojärjestelmiin unionissa vaikuttavia strategisia tai operatiivisia tehtäviä hoitavalle henkilöstölleen asianmukaisia koulutusohjelmia yhteentoimivuuskysymyksistä.
2. Komissio järjestää unionin tasolla yhteentoimivuuskysymyksiä koskevia koulutuskursseja tehostaakseen yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa unionin julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen henkilöstön välillä. Kurseista tiedotetaan Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

14 artikla

Vertaisarvioinnit

1. Perustetaan julkisen sektorin elinten yhteistyömekanismi ('vertaisarviointi'), jonka tarkoituksena on auttaa niitä ottamaan verkko- ja tietojärjestelmissään käyttöön Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja ja suorittamaan 3 artiklassa tarkoitetut yhteentoimivuusarvioinnit.
2. Vertaisarvioinnin suorittavat yhteentoimivuusasiantuntijat muista jäsenvaltioista kuin siitä, jossa arvioitava julkisen sektorin elin sijaitsee. Komissio voi Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa kuultuaan antaa vertaisarvioinnin menetelmiä ja sisältöä koskevaa ohjeistusta.
3. Vertaisarvioinnissa saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan tähän tarkoitukseen. Vertaisarviointiin osallistuvat asiantuntijat eivät saa paljastaa arvioinnin aikana saatuja arkaluonteisia tai luottamuksellisia tietoja ulkopuolisille. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että nimettyjä asiantuntijoita koskevat eturistiriitaukset ilmoitetaan muille jäsenvaltioille ja komissiolle ilman aiheetonta viivytystä.
4. Vertaisarvioinnin suorittavien asiantuntijoiden on laadittava kuukauden kuluessa vertaisarvioinnin päättymisestä raportti ja toimitettava se asianomaiselle julkisen sektorin elimelle ja Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnalle. Raportit julkaistaan Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa, kun jäsenvaltio, jossa tarkasteltu julkisen sektorin elin sijaitsee, on antanut siihen luvan.

4 luku

Rajat ylittävän yhteentoimivuuden hallinnointi

15 artikla

Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta

1. Perustetaan Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta. Se helpottaa strategista yhteistyötä ja tiedonvaihtoa unionissa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien maiden rajat ylittävää yhteentoimivuutta varten.
2. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnassa on
 - a) yksi edustaja kustakin jäsenvaltiosta;
 - b) yksi kunkin seuraavista nimeämä edustaja:
 - i) komissio;
 - ii) alueiden komitea;
 - iii) Euroopan talous- ja sosiaalikomitea.
3. Lautakunnan puheenjohtajana toimii komissio. Euroopan talousalueeseen kuuluvia maita ja ehdokasmaita voidaan kutsua tarkkailijoiksi. Lisäksi puheenjohtaja voi Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaa kuultuaan nimetä tarkkailijoiksi yksittäisiä henkilöitä ja organisaatioita. Puheenjohtaja voi kutsua kokouksiin tapauskohtaisesti asiantuntijoita, joilla on erityisasiantuntemusta tietyn esityslistalla olevan asian osalta. Komissio huolehtii Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan sihteeristön tehtävistä.

Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan jäsenten on pyrittävä kaikin tavoin tekemään päätökset yksimielisesti. Äänestyksissä äänestyksen tulos määräytyy jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Vastaan äänestäneillä tai äänestämättä jättäneillä jäsenillä on oikeus siihen, että lausuntoon, suositukseen tai raporttiin liitetään yhteenveto heidän kantansa perusteluista.

4. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta

- a) tukee kansallisten yhteentoimivuuspuitteiden ja muiden asiaanliittyvien kansallisten politiikkojen, strategioiden tai ohjeistusten täytäntöönpanoa,
- b) antaa 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua ohjeistusta yhteentoimivuusarvioinnin sisällöstä,
- c) ehdottaa toimenpiteitä yhteentoimivuusratkaisujen jakamisen ja uudelleenkäytön edistämiseksi,
- d) seuraa kehitettyjen tai suositeltujen yhteentoimivuusratkaisujen yleistä johdonmukaisuutta,
- e) ehdottaa komissiolle toimenpiteitä, joilla varmistetaan tarvittaessa yhteentoimivuusratkaisujen yhteensopivuus muiden samaa yhteistä tarkoitusta palvelevien yhteentoimivuusratkaisujen kanssa, samalla kun tuetaan tarvittaessa täydentävyyttä uusien teknologioiden suhteen tai siirtymistä uusiin teknologioihin,
- f) kehittää eurooppalaisia yhteentoimivuusperiaatteita ja tarvittaessa ehdottaa komissiolle niiden päivittämistä,
- g) arvioi, ovatko erikoistuneet yhteentoimivuuspuitteet linjassa eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden kanssa ja antaa komissiolle pyynnöstä lausuntoja tällaisista puitteista,
- h) suosittelee Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja;
- i) ehdottaa komissiolle, että 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut yhteentoimivuusratkaisut julkaistaan Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa tai että niihin viitataan portaalissa,
- j) ehdottaa komissiolle unionipolitiikan täytäntöönpanon tukihankkeiden perustamista sekä innovaatiotoimia ja muita Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön mahdollisesti esittämiä toimia,
- k) tarkastelee innovaatiotoimia, sääntelyn testiympäristöjen käyttöä ja vertaisarviointeja koskevia raportteja ja ehdottaa tarvittaessa jatkotoimia,
- l) ehdottaa julkisen sektorin elinten yhteentoimivuusvalmiuksia parantavia toimia, kuten koulutuksia,
- m) hyväksyy Yhteentoimiva Eurooppa -agendan,
- n) antaa komissiolle neuvontaa tämän asetuksen soveltamisen seurantaan ja siitä raportointia varten,
- o) ehdottaa toimenpiteitä asiaankuuluvien standardointiorganisaatioiden ja -elimien osallistamiseksi eurooppalaiseen standardointiin, erityisesti asetuksessa (EU) N:o 1025/2012 säädettyjen menettelyjen kautta,
- p) ehdottaa yhteistyötä sellaisten kansainvälisten tahojen kanssa, jotka voisivat edistää rajat ylittävää yhteentoimivuutta; tällaisia ovat erityisesti avoimen

lähdekoodin ratkaisujen, avoimien standardien tai eritelmien parissa toimivat kansainväliset yhteisöt ja muut foorumit, jotka ovat ilman oikeusvaikutuksia,

- q) koordinoi yhteisiä eurooppalaisia data-avaruuksia koskevia yhteentoimivuusratkaisuja asetuksessa (EU) 2022/686 tarkoitetun Euroopan datainnovaatiolautakunnan kanssa sekä koordinoi toimintaa muiden julkisen sektorin kannalta merkityksellisiä yhteentoimivuusratkaisuja käsittelevien unionin toimielinten, muiden elinten tai virastojen kanssa ja
 - r) on säännöllisesti yhteyksissä ja koordinoi toimintaa yhteentoimivuuskoordinaattorien ja Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön kanssa rajat ylittävää verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevissa asioissa.
5. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi perustaa työryhmiä tarkastelemaan yksittäisiä tehtäviinsä liittyviä seikkoja. Työryhmissä on oltava mukana Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön jäseniä.
6. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta vahvistaa oman työjärjestyksensä.

16 artikla

Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö

1. Perustetaan Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö. Se osallistuu Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan toimintaan asiantuntemuksellaan ja neuvonnalla.
2. Julkiset ja yksityiset tahot, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, voivat rekisteröityä Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön jäseniksi.
3. Kun rekisteröityminen on vahvistettu, asema jäsenenä julkistetaan Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa. Jäsenyys ei ole ajallisesti rajoitettu. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta voi kuitenkin milloin tahansa peruuttaa jäsenyyden kohtuullisiksi katsottavista ja perustelluista syistä, varsinkin jos jäsen ei enää pysty osaltaan edistämään Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön toimintaa tai on käyttänyt väärin asemaansa yhteisön jäsenenä.
4. Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön jäseniä voidaan kutsua muun muassa
 - a) tuottamaan sisältöä Yhteentoimiva Eurooppa -portaaliin,
 - b) osallistumaan työryhmiin ja
 - c) osallistumaan vertaisarviointeihin.
5. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta järjestää kerran vuodessa Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön verkkokokouksen.
6. Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta hyväksyy Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön käytäntösäännöt, jotka julkaistaan Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

17 artikla

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään... päivänä...kuuta... [tämän asetuksen soveltamispäivä] nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen

vastaamaan tämän asetuksen soveltamisesta. Jäsenvaltiot voivat nimetä tätä varten jo olemassa olevan viranomaisen.

2. Toimivaltaisella viranomaisella on seuraavat tehtävät:
 - a) edustajan nimittäminen Yhteentoimiva Eurooppa -lautakuntaan,
 - b) jäsenvaltion sisäinen koordinointi kaikissa tähän asetukseen liittyvissä kysymyksissä,
 - c) kyseisen jäsenvaltion julkisen sektorin elinten tukeminen niiden luodessa tai mukauttaessa prosesseja 3 artiklassa tarkoitettua yhteentoimivuusarviointia varten,
 - d) yhteentoimivuuksratkaisujen jakamisen ja uudelleenkäytön edistäminen Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin tai muun asiaankuuluvan portaalin kautta,
 - e) osallistuminen maakohtaisella tietämyksellä Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin toimintaan,
 - f) erilaisten kansallisten tahojen koordinointi ja kannustaminen osallistumaan aktiivisesti Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisöön sekä 9 artiklassa tarkoitettuihin unionipolitiikan täytäntöönpanon tukihankkeisiin ja 10 artiklassa tarkoitettuihin innovointitoimiin ja
 - g) kyseisen jäsenvaltion julkisen sektorin elinten tukeminen niiden tehdessä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden asiaankuuluvien julkisen sektorin elinten kanssa tämän asetuksen kattamissa kysymyksissä.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisella viranomaisella on riittävät valtuudet ja resurssit suorittaa sille annetut tehtävät tuloksellisesti ja tehokkaasti.
4. Jäsenvaltioiden on luotava tarvittavat yhteistyörakenteet kaikkien tämän asetuksen täytäntöönpanoon osallistuvien kansallisten viranomaisten välille. Nämä rakenteet voivat perustua alan nykyisiin tehtävänantoihin ja prosesseihin.
5. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisen viranomaisen nimeämisestä, sen tehtävistä ja niiden myöhemmistä muutoksista sekä ilmoitettava komissiolle muista yhteentoimivuuspolitiikan valvontaan osallistuvista kansallisista viranomaisista. Kunkin jäsenvaltion on julkistettava toimivaltaisen viranomaisensa nimeäminen. Komissio julkaisee luettelon nimetyistä toimivaltaisista viranomaisista.

18 artikla

Unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen yhteentoimivuuskoordinaattorit

1. Kaikkien unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen, jotka tarjoavat tai hallinnoivat julkisten palvelujen sähköisen toimittamisen tai hallinnon mahdollistavia verkko- tai tietojärjestelmiä, on nimettävä ylimmän johdon alaisuuteen yhteentoimivuuskoordinaattori varmistamaan osallistuminen tämän asetuksen täytäntöönpanoon.
2. Yhteentoimivuuskoordinaattori tukee asianomaisia yksiköitä niiden luodessa tai mukauttaessa prosesseja yhteentoimivuusarviointia varten.

5 luku

Yhteentoimiva Eurooppa -suunnittelu ja -seuranta

19 artikla

Yhteentoimiva Eurooppa -agenda

1. Järjestettyään Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin kautta julkisen kuulemisen, johon on osallistunut muun muassa Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön jäseniä, Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta hyväksyy vuosittain strategisen agendan prioriteettien suunnittelemiseksi ja koordinoimiseksi kehitettäessä sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien julkisten palvelujen tarjoamiseen tai hallinnointiin käytettävien verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta rajojen yli ('Yhteentoimiva Eurooppa -agenda'). Yhteentoimiva Eurooppa -agendassa on otettava huomioon unionin pitkän aikavälin digitalisaatiostrategiat, unionin nykyiset rahoitusohjelmat ja meneillään oleva unionipolitiikan täytäntöönpano.
2. Yhteentoimiva Eurooppa -agendassa esitetään seuraavat:
 - a) yhteentoimivuusratkaisujen kehitystarpeet,
 - b) luettelo käynnissä olevista ja suunnitelluista Yhteentoimiva Eurooppa -tukitoimista,
 - c) luettelo innovaatiotoimien ehdotetuista jatkotoimista ja
 - d) synergiat muiden asiaankuuluvien unionin ja kansallisten ohjelmien ja aloitteiden kanssa.
3. Yhteentoimiva Eurooppa -agenda ei luo taloudellisia velvoitteita. Kun agenda on hyväksytty, komissio julkaisee sen Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa.

20 artikla

Seuranta ja arviointi

1. Komissio seuraa edistymistä unionissa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien rajat ylittävien yhteentoimivien julkisten palvelujen kehittämisessä. Seurannassa painotetaan olemassa olevien kansainvälisten, unionin tasoisten ja kansallisten seurantatietojen uudelleenkäyttöä ja automaattista tiedonkeruuta.
2. Tämän asetuksen täytäntöönpanon kannalta erityisen merkityksellisten seikkojen osalta komissio seuraa
 - a) eurooppalaisten yhteentoimivuuseriaatteiden noudattamista jäsenvaltioissa,
 - b) yhteentoimivuusratkaisujen käyttöönottoa eri hallinnonaloilla jäsenvaltioissa ja paikallistasolla ja
 - c) julkisten palvelujen avoimen lähdekoodin ratkaisujen kehittämistä sekä julkisen sektorin innovointia ja yhteistyötä GovTech-toimijoiden kanssa unionissa sähköisesti toimitettavien tai hallinnoitavien rajat ylittävien yhteentoimivien julkisten palvelujen alalla.
3. Komissio julkaisee seurantatulokset Yhteentoimiva Eurooppa -portaalissa. Ne julkaistaan mahdollisuuksien mukaan koneluettavassa muodossa.
4. Komissio esittää viimeistään... päivänä...kuuta... [kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä] ja sen jälkeen joka neljäs vuosi Euroopan

parlamentille ja neuvostolle tämän asetuksen soveltamista koskevan kertomuksen, joka sisältää arvioinnin päätelmät. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti tarvetta ottaa käyttöön pakollisia yhteentoimivuusratkaisuja.

6 luku

Loppusäännökset

21 artikla

Kustannukset

1. Rahoituksen saatavuudesta riippuen unionin yleisestä talousarviosta katetaan seuraaviin liittyvät kustannukset:
 - a) Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin kehittäminen ja ylläpito,;
 - b) Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisujen kehittäminen, ylläpito ja edistäminen ja
 - c) Yhteentoimiva Eurooppa -tukitoimet.
2. Nämä kustannukset katetaan asianomaisen perussäädöksen sovellettavien säännösten mukaisesti.

22 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [3 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] lähtien.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
[...]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

1.2. Toimintalohko(t)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

1.4. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.4.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

1.4.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

1.4.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

1.4.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

1.4.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehtoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

1.5. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

1.6. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutumekanismeille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

3.2.2. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

3.2.3. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa

3.2.4. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason varmistamiseksi koko unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös)

1.2. Toimintalohko(t)

Euroopan laajuiset verkot
Digitalisaatio (julkishallinnon digitalisaatio, julkisen sektorin yhteentoimivuus)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

- ☒ uuteen toimeen
- ☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁴⁴
- ☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen
- ☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.4.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Asetusta aletaan soveltaa 20 päivän kuluttua sen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

1.4.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta):

Euroopan yhteentoimivuusyhteistyötä tukevien eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden ja ISA²-ohjelman arvioinnit sekä tätä aloitetta varten tehty vaikutustenarviointi osoittavat, että tähän mennessä omaksuttu vapaaehtoiseen yhteentoimivuusyhteistyöhön perustuva lähestymistapa ei ole vastannut jäsenvaltioiden tarpeisiin ja poliittisiin odotuksiin, jotka on ilmaistu esimerkiksi vuoden 2017 Tallinnan ja vuoden 2020 Berliinin ministerijulistuksissa ja yhteentoimivuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän vuonna 2021 antamissa suosituksissa. Euroopan julkisen sektorin onnistunut digitalisaatio edellyttää vakaampaa yhteistyökehystä ja suurempaa varmuutta yhteentoimivuusratkaisujen käytössä.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen):

Yhteentoimivuuteen ei voida päästä minkään yksittäisen tahon toimilla. Rakenteellisen yhteistyön puitteiden luominen EU:n tasolla antaa jäsenvaltioille ja

⁴⁴

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

unionin elimille keinot suunnitella jo lähtökohtaisesti yhteentoimivia julkisia palveluja ja parantaa digitaalipolitiikan täytäntöönpanoa. Tämä lisää unionipolitiikan eri osa-alueiden tehokkuutta ja tuloksellisuutta ja tukee digitaalisia sisämarkkinoita.

1.4.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Aloite perustuu eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden ja eurooppalaista yhteentoimivuusyhteistyötä tukevan ISA²-ohjelman arviointeihin, joissa molemmissa todettiin, että EU:n yhteentoimivuustoimet ovat hyödyllisiä, mutta myös osoitettiin, että vaikuttavuutta voitaisiin huomattavasti lisätä ottamalla käyttöön pakolliset yhteentoimivuusyhteistyön puitteet EU:n tasolla.

1.4.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Aloite perustuu Digitaalinen Eurooppa -ohjelman strategisen tavoitteen 5 erityisen yhteentoimivuusosion resursseihin, ja se on täydentävästi linjassa muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen (josta 45 miljardia euroa varattu julkisen sektorin digitalisaatioon), teknisen tuen välineen (josta tuetaan julkisen sektorin uudistushankkeita) ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman (esim. Euroopan innovaationeuvoston toimet) kanssa.

1.4.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen

Aloite perustuu vapaaehtoiseen yhteentoimivuusyhteistyöhön (eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet, yhteentoimivuutta käsittelevä asiantuntijaryhmä) tähän mennessä käytettyjen hallinnollisten resurssien uudelleen kohdentamiseen ja yhteentoimivuuteen Digitaalinen Eurooppa -ohjelman käytettävissä olevaan rahoitukseen.

1.5. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

☐ **kesto on rajattu**

- ☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
- ☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia YYYY–YYYY.
- ☒ kestoa ei ole rajattu
- Käynnistysvaihe alkaa vuonna 2023 ja päättyy vuonna 2027,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.6. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)⁴⁵

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- ☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
- ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
- ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
- ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
- ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
- ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille
- ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.
- *Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa 'Huomautukset'.*

Huomautukset:

Ei kommentoitavaa.

⁴⁵ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Komissio seuraa yhteentoimivien Euroopan laajuisten digitaalisten julkisten palvelujen kehitystä ja painottaa olemassa olevien kansainvälisten, unionin tasoisten ja kansallisten seurantatietojen uudelleenkäyttöä ja automaattista tiedonkeruuta.

Komissio seuraa erityisesti yhteentoimivuusratkaisujen käyttöönottoa eri hallinnonaloilla jäsenvaltioissa ja paikallistasolla ja julkisten palvelujen avoimen lähdekoodin ratkaisujen kehittämistä sekä julkisen sektorin innovointia ja yhteistyötä GovTech-toimijoiden kanssa digitaalisten julkisten palvelujen yhteentoimivuuden alalla.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Tässä asetuksessa kaavaillut toimet toteutetaan suoralla hallinnoinnilla käyttämällä varainhoitoasetuksen tarjoamia toteutustapoja, pääasiassa avustuksia ja hankintoja. Suora hallinnointi mahdollistaa avustussopimukset niiden edunsaajien tai sopimukset niiden toimeksisaajien kanssa, jotka osallistuvat suoraan unionin politiikkoja tukeviin toimiin. Komissio varmistaa, että rahoitettujen toimien tuloksia seurataan suoraan. Rahoitettujen toimien maksutavat sopeutetaan maksutapahtumien riskeihin.

Komission valvonnan tehokkuuden, tuloksellisuuden ja taloudellisuuden varmistamiseksi valvontastrategiassa painotetaan ennakko- ja jälkitarkastusten tasapainoa ja keskitytään avustusten toteuttamisen ja sopimusten täytäntöönpanon kolmeen keskeiseen vaiheeseen varainhoitoasetuksen mukaisesti: Asetuksen poliittisten tavoitteiden mukaisten ehdotusten/tarjousten valinta; toiminnan valvonta sekä seuranta ja jälkiarviointi, jotka kattavat hankkeen toteutuksen, julkiset hankinnat, ennakko- ja välimaksut ja loppusuoritukset ja vakuuksien hallinnoinnin; edunsaajien ja toimeksisaajien toimipaikoissa tehdään myös jälkitarkastuksia tapahtumien otoksesta.

2.2.2. *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Tämän asetuksen täytäntöönpanoon kuuluu jäsenvaltioiden kanssa yhteisen hallintomekanismin perustaminen ja toiminta sekä julkisia hankintoja koskevia sopimuksia ja avustusten myöntämistä yksittäisiä toimia varten.

Suurimmat riskit ovat seuraavat:

a) Riski siitä, että asetuksen kaikkia tavoitteita ei saavuteta kumppanien riittämättömän sitoutumisen, ratkaisujen heikon käyttöönoton ja/tai valittujen hankkeiden tai sopimusten heikon laadun ja/tai toteutuksen viivästymisen vuoksi.

b) Riski, että myönnettyjä varoja käytetään tehottomasti tai epätaloudellisesti, olivatpa kyseessä sitten avustukset (rahoitussääntöjen monimutkaisuus) tai hankintasopimukset (vaaditun asiantuntemuksen omaavia talouden toimijoita saattaa olla rajallinen määrä, mikä vähentää mahdollisuuksia vertailla hintatarjouksia joillakin aloilla).

c) Komission maineriski, jos yhteistyöpuitteiden toteutus on hidasta tai riittämätöntä tai jos havaitaan petoksia tai rikollista toimintaa.

Komissio on ottanut käyttöön sisäiset menettelyt, joiden tarkoituksena on kattaa edellä mainitut riskit. Sisäiset menettelyt ovat täysin varainhoitoasetuksen mukaiset ja

sisältävät petostentorjuntatoimenpiteitä ja kustannus-hyötynäkökohtia. Tämän kehyksen puitteissa komissio tutkii mahdollisuuksia tehostaa hallinnointia ja lisätä tehokkuutta entisestään.

Valvontakehyksen keskeiset piirteet ovat seuraavat:

1) Valvontatoimet sidosryhmien osallistumisen varmistamiseksi

Käyttöön otetaan asianmukaiset sidosryhmien sitouttamiskäytännöt, jotta tällä asetuksella perustettava yhteentoimivuusyhteistyön mekanismi toimii asianmukaisesti ja että sen vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti.

2) Valvonta ennen hankkeiden toteuttamista ja sen aikana (Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa koskevien sääntöjen mukaisesti):

a) Otetaan käyttöön Digitaalinen Eurooppa -ohjelman mukainen hankehallintajärjestelmä, jossa keskitytään siihen, miten hankkeet ja sopimukset edistävät toimintapoliittisia tavoitteita, varmistetaan kaikkien toimijoiden järjestelmällinen osallistuminen, otetaan käyttöön säännöllinen hankehallintakertomus, jota täydennetään tapauskohtaisesti tehtävillä tarkastuskäynneillä, mukaan lukien riskiraportit ylimmälle johdolle, sekä säilytetään asianmukainen talousarvion joustavuus.

b) Komissio laatii malliavustussopimuksia ja palvelunhankintasopimuksia. Sopimukseen sisältyy erinäisiä valvontaan liittyviä järjestelyjä, kuten tilintarkastuslausunnot, rahoitustakuut, paikan päällä tehtävät tarkastukset ja OLAFin tarkastukset. Kustannusten tukikelpoisuussääntöjä yksinkertaistetaan esimerkiksi käyttämällä yksikkökustannuksia, kertakorvauksia, rahoitusta, joka ei perustu toimien kustannuksiin, ja muita varainhoitoasetuksen tarjoamia mahdollisuuksia. Tällä vähennetään valvontakustannuksia ja painotetaan korkean riskin aloilla suoritettavia tarkastuksia ja valvontaa.

c) Kaikki henkilöstöön kuuluvat allekirjoittavat hyvää hallintotapaa koskevat toimintasäännöt. Valintamenettelyyn tai avustus- tai hankintasopimusten hallinnointiin osallistuvat työntekijät allekirjoittavat (lisäksi) ilmoituksen siitä, ettei heillä ole asiassa eturistiriitoja. Henkilökunta saa säännöllistä koulutusta ja vaihtaa parhaita toimintamalleja verkostojen kautta.

d) Hankkeen tekninen toteutus tarkastetaan säännöllisesti asiakirjoista toimeksisaajan ja edunsaajan toimittamien teknisten etenemisraporttien perusteella. Tapauskohtaisesti järjestetään myös kokouksia toimeksisaajien ja edunsaajien kanssa ja paikan päällä tehtäviä vierailuja.

3) Tarkastukset hankkeen päättyessä:

Tiettyyn otokseen suoritetaan jälkitarkastuksia paikan päällä menoilmoitusten tukikelpoisuuden todentamiseksi. Tarkoituksena on estää, havaita ja oikaista rahoitustoimien laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen liittyvät asiavirheet. Jotta tarkastukset olisivat vaikutuksiltaan tehokkaita, tarkastettavien edunsaajien valinnassa käytetään perustana riskiperusteista valintaa ja satunnaisotantaa ja kiinnitetään paikan päällä tehtävissä tarkastuksissa mahdollisuuksien mukaan huomiota toiminnallisiin seikkoihin.

2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Sovelletaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman toimintaa koskevia sääntöjä.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Suoraan hallinnoitavien toimien osalta komissio varmistaa asianmukaisin toimenpitein, että unionin taloudellisia etuja suojataan petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäisevillä toimenpiteillä, tehokkailla tarkastuksilla ja, jos sääntöjenvastaisuuksia havaitaan, perimällä aiheettomasti maksetut määrät takaisin sekä soveltuvin osin käyttämällä tehokkaita, oikeasuhteisia ja ennalta ehkäiseviä seuraamuksia.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ⁴⁶	EFTA-mailta ⁴⁷	ehdokasmailta ⁴⁸	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
1	02.06.05.02 Käyttöönotto/yhteentoimivuus	JM	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Lukumäärä	JM/ EI-JM	EFTA-mailta	ehdokasmailta	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
	Ei ole		KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI	KYLLÄ/EI

⁴⁶ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁴⁷ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

⁴⁸ Ehdokasmaat ja soveltuvien osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja. Ehdotuksen talousarviovaikutukset katetaan kokonaisuudessaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman määrärahoista, kuten jäljempänä selitetään:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	1	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous
---	---	--

Pääosasto: DIGIT			Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	Vuoden 2027 jälkeen ⁴⁹		YHTEENSÄ
○ Toimintamäärärahat										
02.04.05.02 Digitaalinen Eurooppa -ohjelma: Käyttöönotto/yhteentoimivuus ⁵⁰	Sitoumukset	(1a)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Maksut	(2a)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)								
	Maksut	(2b)								
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ⁵¹										
02.01.30.01 Digitaalinen Eurooppa -		(3)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000

⁴⁹ Kaikki tämän sarakkeen ('Vuoden 2027 jälkeen') luvut ovat suuntaa-antavia ja riippuvat ohjelmien jatkumisesta ja määrärahojen saatavuudesta

⁵⁰ Virallisen budjettinimikkeistön mukaisesti.

⁵¹ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

ohjelman tukimenot										
Pääosaston DIGIT määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1a+1b +3	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Maksut	=2a+2b +3	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

○ Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Maksut	(5)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
○ Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 1 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=4+6	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Maksut	=5+6	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

Jos ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia useampaan otsakkeeseen, toistetaan edellä oleva osa:

○ Toimintamäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Maksut	(5)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ		(6)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–6 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ (Rahoitusohje)	Sitoumukset	=4+6	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Maksut	=5+6	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

Monivuotisen rahoituskehyksen	7	'Hallintomenot'
--------------------------------------	----------	-----------------

otsake		
---------------	--	--

Tämän osan täyttämiseksi on käytettävä rahoitus selvityksen liitteessä (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitus selvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027			YHTEENSÄ
PÄÄOSASTO: DIGIT									
○ Henkilöresurssit		2,717	2,717	2,717	2,717	2,717			13,585
○ Muut hallintomenot		0,105	0,105	0,105	0,105	0,105			0,525
Pääosasto DIGIT YHTEENSÄ	Määrärahat	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	---------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	Vuoden 2027 jälkeen		YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	27,012	27,353	28,733	31,795	32,384			147,277
	Maksut	10,359	24,735	27,733	29,514	31,665	23,271		147,277

3.2.2. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027			YHTEENS Ä
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--	--	--------------

Monivuotisen rahoituskehikse n OTSAKE 7								
Henkilöresurssit	2,717	2,717	2,717	2,717	2,717			13,585
Muut hallintomenot	0,105	0,105	0,105	0,105	0,105			0,525
Monivuotisen rahoituskehikse n OTSAKE 7, välisumma	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110

Monivuotisen rahoituskehikse n OTSAKKEESE EN 7 sisältymättömät 52								
Henkilöresurssit								
Muut hallintomenot	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
Monivuotisen rahoituskehikse n OTSAKKEESE EN 7 sisältymättömät, välisumma	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000

YHTEENSÄ	3,222	3,222	3,222	3,222	3,222			16,110
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	---------------

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenetelyssä talousarvion puitteissa.

⁵² Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.2.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	Vuos i 2023	Vuos i 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027		
o Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	14	14	14	14	14		
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)							
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)							
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
o Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)⁵³							
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	6	6	6	6	6		
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)							
XX 01 xx yy zz ⁵⁴	- Päätoimipaikassa						
	- EU:n ulkop. edustustoissa						
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)							
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
YHTEENSÄ	20	20	20	20	20		

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenetelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt (aihealueesta vastaavat virkamiehet ja ohjelmajohtajat) toteuttavat asetuksen, erityisesti 5–19 artiklan, mukaisia tehtäviä ja toimia: - uudelleenikäytettävien yhteentoimivuusratkaisujen kokoelman ja
---	--

⁵³ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

⁵⁴ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

	Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin kehittäminen ja hallinnointi; - eurooppalaisten yhteentoimivuuspuitteiden, -menetelmien ja -välineiden säännöllinen uudelleentarkastelu ja päivittäminen yhteentoimivuutta koskevia vaikutustenarviointeja varten; - seurantamekanismien ja niiden toteutuksen suunnittelu; - hallintokehityksen hallinnointi ja tukeminen (Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta ja Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö); - viestintään, sidosryhmien hallinnointiin ja toimielinten välisiin suhteisiin liittyvät laaja-alaiset tehtävät; - delegoitujen säädösten valmistelu ja laatiminen tämän asetuksen mukaisesti. 9 AD-, 2 AST- ja 2 AST-SC-tointa katetaan DIGIT-pääosastossa yhteentoimivuuden alalla tällä hetkellä työskentelevällä henkilöstöllä. Yhteentoimivuustehtävien kokonaistyömäärä kasvaa erityisesti, jotta voidaan tukea jäsennellyn yhteistyömekanismin ja sidosryhmäyhteisön perustamista ja hallinnointia sekä kehittää menetelmiä ja välineitä yhteentoimivuusarviointeja varten. Tästä syystä tarvitaan vielä yksi AD-virka, mikä nostaa kokonaismäärän 14 virkaan.
Ulkopuolinen henkilöstö	Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat tukevat asetuksen täytäntöönpanoa ja täydentävät virkamiesten toimintaa pääasiassa aloilla, jotka liittyvät koordinointiin jäsenvaltioiden kanssa ja Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunnan kokousten, työpajojen ja konferenssien järjestämiseen sekä hankkeiden seurantaan liittyen esimerkiksi uudelleenkäytettävien yhteentoimivuusratkaisujen kokoelman laatimiseen ja Yhteentoimiva Eurooppa -portaalin perustamiseen ja seurantatoimiin. 2 sopimussuhteisen toimihenkilön ja 3 kansallisen asiantuntijan tointa katetaan DIGIT-pääosastossa yhteentoimivuuden alalla tällä hetkellä työskentelevällä henkilöstöllä. Lisäksi tarvitaan kiintiön ulkopuolelta ylimääräinen sopimussuhteisen toimihenkilön toimi, joten kokonaismäärä nousee kuuteen kokoaikavastaavaan.

3.2.3. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

- ☒ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä.

Määrärahoja kohdennetaan uudelleen vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä Digitaalinen Eurooppa -ohjelman yhteentoimivuustoimille osoitettujen määrärahojen puitteissa.

- ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehyksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät sekä ehdotetut välineet.

- ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehyksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

3.2.4. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

- ☒ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja
- ☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- ☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - ☐ vaikutukset omiin varoihin
 - ☐ vaikutukset muihin tuloihin
 - tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin ☐

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

[...]

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

[...]